Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0189

Бъдещето на селското стопанство и общата селскостопанска политика след 2027 г.

Резолюция на Европейския парламент от 10 септември 2025 г. относно бъдещето на селското стопанство и общата селскостопанска политика след 2027 г. (2025/2052(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид членове 13, 38 и 39 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), с които се определят общата селскостопанска политика (ОСП) и нейните цели,

– като взе предвид членове 40 и 42 от ДФЕС, с които се установява обща организация на селскостопанските пазари (ООП) и се определя доколко правилата на конкуренцията се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти,

– като взе предвид член 349 от ДФЕС, с който се определя статутът на най-отдалечените региони и се определят условията за прилагане на Договорите спрямо тези региони,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 19 февруари 2025 г., озаглавено „Визия за селското стопанство и храните – Да изградим заедно привлекателен селскостопански и агрохранителен сектор за бъдещите поколения“ (COM(2025)0075),

– като взе предвид Евробарометър от 2024 г., озаглавен „Европейците, селското стопанство и ОСП“[1],

[1] Евробарометър от пролетта на 2024 г. на Европейския парламент се осъществи от 7 февруари до 3 март 2024 г. в двадесет и седемте държави – членки на ЕС.

– като взе предвид Директива 98/58/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно защитата на животни, отглеждани за селскостопански цели[1],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 29 януари 2025 г., озаглавено „Компас за конкурентоспособността на ЕС“ (COM(2025)0030),

– като взе предвид своята резолюция от 15 декември 2022 г. относно подобряването на многогодишната финансова рамка за периода 2021 – 2027 г.: устойчив бюджет на ЕС, адаптиран към новите предизвикателства[2],

– като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г., озаглавен „The future of European competitiveness“ (Бъдещето на европейската конкурентоспособност),

– като взе предвид доклада на Саули Нийнистьо от 30 октомври 2024 г., озаглавен „Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness“ (Заедно в по-голяма безопасност – Укрепване на гражданската и военната готовност и подготвеност на Европа),

– като взе предвид доклада на Енрико Лета от април 2024 г., озаглавен „Much more than a market – Speed, Security, Solidarity“ (Много повече от пазар – скорост, сигурност, солидарност),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 27 март 2024 г., озаглавено „Изграждане на бъдещето с природата – Насърчаване на биотехнологиите и биопроизводството в ЕС“ (COM(2024)0137),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1468 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/2115 и (ЕС) 2021/2116 по отношение на стандартите за добро земеделско и екологично състояние, схемите за климата, околната среда и хуманното отношение към животните, изменение на стратегическите планове по ОСП, прегледа на стратегическите планове по ОСП и освобожданията от проверки и санкции[3],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на

---

1 ОВ L 221, 8.8.1998 г., стр. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/58/oj.
2 ОВ C 177, 17.5.2023 г., стр. 115.
3 ОВ L, 2024/1468, 24.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj.

земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2117 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013 за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти, (ЕС) № 1151/2012 относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни, (ЕС) № 251/2014 за определяне, описание, представяне, етикетиране и правна закрила на географските указания на ароматизирани лозаро-винарски продукти и (ЕС) № 228/2013 за определяне на специфични мерки за селското стопанство в най-отдалечените региони на Съюза[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) № 228/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки за селското стопанство в най-отдалечените региони на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО) № 247/2006 на Съвета[3],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013[4],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1143 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно географските означения за вина, спиртни напитки и селскостопански продукти, както и за храните с традиционно специфичен характер и незадължителните термини за качество за селскостопанските продукти, за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013, (ЕС) 2019/787 и (ЕС) 2019/1753 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1151/2012[5],

---

1 ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj. Поправката не се отнася до версията на български език (32021R2115R(03)), ОВ L 227, 1.9.2022 г., стр. 136. Поправката не се отнася до версията на български език (32021R2115R(02)), ОВ L 181, 7.7.2022 г., стр. 35.

2 ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 262, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2117/oj. Поправката не се отнася до версията на български език (32021R2117R(04)), ОВ L 192, 31.7.2023 г., стр. 34.

3 ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj.

4 ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj.

5 ОВ L, 2024/1143, 23.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj.

– като взе предвид европейската гражданска инициатива „End the Cage Age“ (Да сложим край на отглеждането на животни в клетки) и своята резолюция от 10 юни 2021 г. по този въпрос[1],

– като взе предвид своята резолюция от 9 май 2023 г. относно схемата за предлагане на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти в училищата, предвидена в Регламента за общата организация на пазарите[2],

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 26 март 2025 г., озаглавено „Европейска стратегия за Съюз на подготвеност“ (JOIN(2025)0130),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 12 ноември 2021 г., озаглавено „План за действие при извънредни ситуации за гарантиране на доставките на храни и продоволствената сигурност по време на криза“ (COM(2021)0689),

– като взе предвид Решението на Комисията от 12 ноември 2021 г. за създаване на група от експерти по механизма за готовност и реагиране при кризи, свързани с продоволствената сигурност в Европа[3],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 23 март 2022 г., озаглавено „Гарантиране на продоволствената сигурност и повишаване на гъвкавостта на продоволствените системи“ (COM(2022)0133),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 9 ноември 2022 г., озаглавено „Гарантиране на наличността и финансовата достъпност на торовете“ (COM(2022)0590),

– като взе предвид доклада на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) от 2024 г., озаглавен „The State of Food and Agriculture 2024“[4],

---

1 ОВ C 67, 8.2.2022 г., стр. 131.
2 ОВ C, C/2023/1063, 15.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1063/oj.
3 ОВ C 461 I, 15.11.2021 г., стр. 1.
4 ФАО, „The State of Food and Agriculture 2024 – Value-driven transformation of agrifood systems“ (Състоянието на храните и селското стопанство през 2024 г. – Трансформация на агропромишлените системи, основана на стойността), Рим, 2024 г., https://doi.org/10.4060/cd2616en.

– като взе предвид своята резолюция от 19 октомври 2023 г. относно приемствеността между поколенията в земеделските стопанства на бъдещето в ЕС[1],

– като взе предвид своята резолюция от 13 декември 2022 г. относно дългосрочна визия за селските райони на ЕС – към по-силни, свързани, устойчиви и просперииращи селски райони до 2040 г.[2],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 3 май 2022 г., озаглавено „Извеждане хората на преден план, осигуряване на устойчив и приобщаващ растеж, разгръщане на потенциала на най-отдалечените региони на ЕС“ (COM(2022)0198),

– като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 19 февруари 2025 г., озаглавено „По какъв начин програмиране, интегриращо Leader и воденото от общностите местно развитие, за периода след 2027 г. би могло да допринесе за по-доброто изпълнение на дългосрочната визия за селските райони на ЕС“[3],

– като взе предвид своята резолюция от 16 февруари 2023 г. относно съобщението на Комисията относно гарантирането на наличността и финансовата достъпност на торовете[4],

– като взе предвид своята резолюция от 13 юни 2023 г. относно оценката на новото съобщение на Комисията относно най-отдалечените региони[5],

– като взе предвид своята резолюция от 14 юни 2023 г. относно гарантирането на продоволствената сигурност и дългосрочната устойчивост на селското стопанство в ЕС[6],

– като взе предвид своята резолюция от 15 февруари 2017 г. относно биологични пестициди с нисък риск[7],

– като взе предвид доклада от 4 септември 2024 г. относно стратегическия диалог за бъдещето на селското стопанство в ЕС, озаглавен „Обща перспектива за земеделието и храните в Европа“,

---

1 ОВ C, C/2024/2658, 29.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj.
2 ОВ C 177, 17.5.2023 г., стр. 35.
3 ОВ C, C/2025/1703, 26.3.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1703/oj.
4 ОВ C 283, 11.8.2023 г., стр. 51.
5 ОВ C, C/2024/480, 23.1.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/480/oj.
6 ОВ C, C/2024/483, 23.1.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/483/oj.
7 ОВ C 252, 18.7.2018 г., стр. 184.

– като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 19 юни 2024 г., озаглавено „Бъдещето на общата селскостопанска политика“[1],

– като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 17 януари 2024 г., озаглавено „Насърчаване на автономното и устойчиво производство на храни: стратегии за общата селскостопанска политика след 2027 г.“[2],

– като взе предвид констатациите на проучването в подкрепа на оценката на Комисията от 2024 г. на схемите на ЕС за подпомагане на селското стопанство в най-отдалечените райони (POSEI), които потвърждават ефективността и уместността на тази програма за продоволствената сигурност, териториалното, социалното и икономическото сближаване и поддържането на селскостопанската дейност в особено уязвимите островни и най-отдалечени региони[3],

– като взе предвид доклада на Европейския комитет на регионите от 7 октомври 2024 г., озаглавен „Състоянието на регионите и градовете в Европейския съюз“,

– като взе предвид декларацията на Координационната група по Пакта за селските райони от 18 декември 2024 г. относно бъдещето на селските райони и политиката за развитие на селските райони в Европейския съюз,

– като взе предвид анализа на Европейската централна банка от юни 2025 г. относно увеличението на производствените разходи, загубата на реална стойност и макроикономическите прогнози на Европейската централна банка във връзка с инфлационните равнища, регистрирани в еврозоната[4],

---

1 ОВ C, C/2024/5363, 17.9.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5363/oj.

2 ОВ C, C/2024/2099, 26.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2099/oj.

3 Европейска комисия: Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“, ECORYS, EEIG AGROSYNERGIE и METIS, „Evaluation support study of the EU support schemes for agriculture in the outermost regions (POSEI) and smaller Aegean islands (SAI) – Final report“ (Проучване в подкрепа на оценката на схемите на ЕС за подпомагане на селското стопанство в най-отдалечените региони (POSEI) и малките острови в Егейско море (MOEM) – окончателен доклад), Служба за публикации на Европейския съюз, 2024 г., https://data.europa.eu/doi/10.2762/926041.

4 Европейска централна банка, „Макроикономически прогнози на експертите на Евросистемата от юни 2025 г.“, https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections2025 06_eurosystemstaff~16a68fbaf4.bg.html.

– като взе предвид становището на комисията по околна среда, климат и безопасност на храните,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по земеделие и развитие на селските райони (A10-0143/2025),

А. като има предвид, че общата селскостопанска политика (ОСП) е основополагаща и добре установена политика на ЕС, която играе стратегически важна роля в настоящия несигурен геополитически контекст и която представлява ключова част от продоволствената сигурност, отбраната и стратегическата автономност на ЕС;

Б. като има предвид, че целите на ОСП трябва да продължат да се основават на гарантиране на по-голямо селскостопанско производство и производителност, допринасяне за справедлив жизнен стандарт за селскостопанската общност чрез увеличаване на доходите, подпомагане на стабилността, устойчивостта и конкурентоспособността на секторите на селското и горското стопанство на ЕС и допринасяне за развитието на селските райони; като има предвид, че специфичните характеристики на селското стопанство трябва да бъдат взети предвид, особено в контекста на свързаните с климата предизвикателства, кризи и сценарии на конфликти; като има предвид, че ОСП допринася за и укрепва устойчивостта на производството на храни по отношение на количеството, качеството и финансовата достъпност за потребителите, както и производството на суровини за различни приложения, свързани с биоикономиката;

В. като има предвид, че в съответствие с Европейската стратегия за Съюз на подготвеност е необходимо селското стопанство да бъде поставено на челно място в икономическия и политическия дневен ред и да се признае неговата роля като ключов компонент на политиките на ЕС за сигурност и отбрана; като има предвид, че поради това продуктивната земеделска земя е от стратегическо значение и заедно с качеството на почвата, водата, въздуха и биологичното разнообразие е ключов фактор за селскостопанското производство, който трябва да бъде защитен;

Г. като има предвид, че на 14 януари 2025 г. повече от 150 лауреати на Нобеловата награда и Световната награда за храна публикуваха отворено писмо, в което призовават световните лидери да дадат спешен приоритет на научните изследвания в областта на селското стопанство, за да се задоволят нуждите от

храна на населението, което според прогнозите ще достигне 9,7 милиарда души до 2050 г.[1];

Д. като има предвид, че се очаква Европейският съюз да намали селскостопанското производство, ако настоящата политическа рамка остане непроменена[2], като по този начин се увеличават рисковете от продоволствена несигурност и продоволствена бедност в ЕС и се допринася за глобалния недостиг на храни, а същевременно доброволно се пренебрегва агрономическият му потенциал;

Е. като има предвид, че секторът на горското стопанство е от компетентността на държавите членки, а не на Европейския съюз;

Ж. като има предвид, че ОСП трябва да бъде укрепена, допълнително опростена, по-гъвкава и модернизирана, като същевременно се запази нейната съгласувана структура и се гарантира устойчивостта на селскостопанското производство на ЕС в неговите екологични, социални и икономически измерения; като има предвид, че е от съществено значение да се даде възможност на селскостопанския сектор на ЕС да отговори по-добре както на нуждите на активните земеделски стопани, така и на очакванията на европейското общество по отношение на продоволствената сигурност, безопасността и качеството на храните, смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, устойчивостта на водните ресурси, психичното здраве, обновяването на поколенията и равенството между половете; като има предвид, че е от решаващо значение да се намали бюрократичната тежест и да се осигури подходящо финансиране за земеделските стопани, селскостопанските работници и техните общности, така че те да могат да имат справедлив жизнен стандарт и да се адаптират по-лесно към новите предизвикателства;

З. като има предвид, че е необходимо ясно да се запази структурата на ОСП от два стълба; като има предвид, че тази структура следва да гарантира баланс между подпомагането на доходите по

---

1 Ciechanover, A., Yonath, A. E., Riess, A. G., Adesina, A. A., Heeger, A., Fert, A., Leggett, A. J., Zeilinger, A., Patapoutian, A., Warshel, A., McDonald, A. B., Hershko, A., Barish, B. C., Marshall, B. J., Kobilka, B. K., и други, „Laureate letter 2025: Hunger’s tipping point – An urgent call to transform food and nutrition security“ (Писмо на лауреатите от 2025 г.: Повратната точка на глада – Спешен призив за промяна в продоволствената и хранителната сигурност), 2025 г.

2 Европейска комисия: Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“, „EU agricultural outlook 2024-2035“ (Перспективи на селското стопанство на ЕС за периода 2024 – 2035 г.), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2024 г., doi:10.2762/2329210.

стълб I, което помага на земеделските стопани да останат или да станат жизнеспособни и да произвеждат за пазара, със 100% финансирани от ЕС директни плащания, и агроекологичните действия и подпомагането на инвестициите като част от добре финансираната политика за развитие на селските райони по стълб II, подкрепена от съфинансирани мерки за по-добро справяне с конкретни ситуации;

И. като има предвид, че сближаването на директните плащания както в рамките на държавите членки, така и между тях, е от съществено значение за гарантирането на справедливи условия за подкрепа за земеделските стопани и за осигуряването на лоялна конкуренция на единния пазар; подчертава, че директните плащания представляват стабилен и предвидим дял от годишните доходи на земеделските стопанства и че тяхното справедливо разпределение в целия Съюз е абсолютно необходимо, за да се предотврати изоставянето на земи, да се предостави специфична подкрепа за новите и младите земеделски стопани и да се гарантира икономическата жизнеспособност на селското стопанство и регионалното сближаване;

Й. като има предвид, че в контекста на текущите дискусии относно бъдещето на многогодишната финансова рамка (МФР) е от съществено значение средствата по ОСП да останат отделени от останалите и да не се сливат в единен национален фонд, за да се запази общностният характер на ОСП и да се гарантират равни условия за земеделските стопани във всички държавите членки;

К. като има предвид, че ОСП отразява разнообразието на регионите, традициите и селскостопанските системи на ЕС, включително широка гама от структури на земеделските стопанства, видове земеделие и продукти;

Л. като има предвид, че всякакви промени в настоящата ОСП или ново законодателство следва да бъдат въвеждани по начин, който осигурява стабилност в сектора и повече правна сигурност за земеделските стопани и собствениците на гори, които изискват по-опростена ОСП, предоставяща подпомагане на доходите, осигуряваща устойчивост и отчитаща сезонните ограничения и нуждите от дългосрочно планиране на селскостопанското производство; като има предвид, че тези мерки следва да бъдат разработени в консултация със заинтересованите страни, да избягват ненужната административна тежест, да позволяват разумни преходни периоди и да бъдат подкрепени от подходящи бюджети за адаптиране;

М. като има предвид, че ОСП, като крайъгълен камък на Европейския консенсус за развитие, е по-значима от всякога с оглед на настоящите предизвикателства; като има предвид, че ОСП подкрепя приблизително 9,1 милиона земеделски

стопанства в цяла Европа, което представлява намаление с 37% на броя на земеделските стопанства в сравнение с 14,4 милиона, регистрирани през 2005 г., и като има предвид, че този спад е придружен от спад в доходите на земеделските стопани в размер на 12% на хектар; като има предвид, че 77% от гражданите на ЕС са съгласни, че чрез ОСП ЕС изпълнява ролята си за осигуряване на стабилни доставки на безопасни, здравословни, устойчиви и висококачествени храни на достъпни цени за 450 милиона потребители; като има предвид, че селските райони съставляват 83% от територията на ЕС и са дом за 30% от населението на ЕС; като има предвид, че земеделската земя представлява 40% от територията на ЕС, а агрохранителният сектор допринася с приблизително 7% от БВП на ЕС, като осигурява заетост на близо 17 милиона души;

Н. като има предвид, че според Евростат[1] 93% от земеделските стопанства в ЕС са семейни стопанства; като има предвид, че този уникален европейски модел трябва да бъде запазен, тъй като играе решаваща роля за жизнеността и икономическата жизнеспособност на селските райони;

О. като има предвид, че селското стопанство е не само работа, но и начин на живот, дълбоко свързан с природата, историческото, културното и традиционното наследство и селската общност, който има положително въздействие върху обществото и заслужава по-голямо признание; подчертава, че многофункционалността на селското стопанство в ЕС предлага широка гама от възможности за заетост и диверсификация на бизнеса в селските райони, например чрез агротуристически услуги, агрохранителния сектор и сектора на биоикономиката, производството на енергия от възобновяеми източници, устойчивия туризъм, училищните посещения и директните продажби; като има предвид, че тази многофункционалност допринася за приобщаващия растеж, благосъстоянието на общностите и предоставянето на социални, образователни и здравни услуги в селските райони;

П. като има предвид, че инфлацията при цените на храните достигна почти 25% в Европейския съюз през 2022 г. и 2023 г. с пикове до 50% в някои държави, което доведе до сериозни икономически и социални последици и показа, че стабилизирането на цените на селскостопанските продукти е от съществено значение за макроикономическата стабилност и икономическата сигурност;

Р. като има предвид, че директните плащания на площ са от

---

[1] Евростат, „Agriculture statistics - family farming in the EU“ (Статистически данни за селското стопанство – семейно земеделие в ЕС), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_statistics_-_family_farming_in_the_EU.

съществено значение за икономическата устойчивост на европейското селско стопанство, като играят решаваща роля за поддържането на устойчиво производство и гарантират, че земеделските стопани получават справедливи и адекватни доходи, като по този начин повишават рентабилността, осигуряват стабилност и гарантират минимално равнище на сигурност; като има предвид, че следва да се осигури по-голяма подкрепа за жените, новите, младите и семейните земеделски стопани, малките и средните предприятия – особено тези, които извършват дейност в необлагодетелствани райони – както и за секторите, подпомагани по социално-икономически или екологични причини;

C. като има предвид, че е важно да се гарантира, че плащанията на помощи по стълб I на ОСП са насочени към всички активни професионални земеделски стопани, които получават доходите си частично или изцяло от селскостопанско производство, независимо дали на пълно или на непълно работно време;

Т. като има предвид, че тези директни плащания следва да допринасят за повишаване на конкурентоспособността и подобряване на устойчивостта и издръжливостта на селскостопанския сектор на ЕС, като същевременно отразяват специфичните нужди и регионалното многообразие; като има предвид, че основният двигател на рентабилността на земеделските стопани трябва да продължи да бъде производството на здравословни храни, с възможност за допълване на доходите чрез дейности като производство на енергия, улавяне на въглерод или устойчив туризъм;

У. като има предвид, че в МФР за периода 2021 – 2027 г. разпределените за ОСП средства бяха намалени както в номинално, така и в реално изражение в сравнение с предходната МФР; като има предвид, че общите разходи на ЕС за ОСП намаляха значително през последните години въпреки значителното увеличение на амбициите на ОСП в областта на околната среда; като има предвид, че това намаление оказа значително въздействие върху доходите на земеделските стопани;

Ф. като има предвид, че земеделските стопани са изправени пред нарастваща нестабилност на цените поради колебанията на световните пазари и на европейското производство вследствие на глобализирания характер на веригата за доставки на храни, както е видно от неотдавнашния приток на зърно от държави извън ЕС и увеличението на цените на торовете; като има предвид, че те също така се сблъскват с макроикономическа и геополитическа несигурност, здравни кризи, огнища на болести по животните, тенденции на пазарна концентрация, излишъци в някои европейски сектори и непредсказуемост на добивите в резултат на зачестилите свързани с климата екстремни

метеорологични явления и природни бедствия;

Х. като има предвид, че европейското селско стопанство трябва да се справи с новите и нарастващи предизвикателства и да изпълни приоритетите на ЕС, като например продоволствената сигурност и издръжливостта спрямо изменението на климата; като има предвид, че това изисква по-голям бюджет за ОСП в следващата МФР по постоянни цени, като един от политическите приоритети на ЕС, за да се предотврати загубата в реалната стойност на плащанията и да се отговори както на настоящите, така и на бъдещите предизвикателства в ЕС;

Ц. като има предвид, че ако МФР не бъде коригирана с оглед на инфлацията, това би могло да доведе до загуба на до 54% от ОСП, което се равнява на 250 милиарда евро до 2034 г., подкопавайки сериозно способността на ЕС да поддържа продоволствена независимост и да реагира ефективно на вътрешните и глобалните изисквания;

Ч. като има предвид, че доходите от селскостопанска дейност остават под средните за останалата част от икономиката в почти всички държави членки, като възлизат на 47% от средния брутен размер на надниците и заплатите в икономиката на ЕС, и като има предвид, че хората, живеещи в градските райони, като цяло имат по-високо равнище на доходи в сравнение с тези, живеещи в селските райони, което води до неравенства и изключване; като има предвид, че земеделските стопани, които са на възраст 40 години или по-млади, имат най-ниските средни доходи в рамките на ЕС; като има предвид, че бъдещата ОСП трябва да гарантира справедливо възнаграждение и защита за земеделските стопани и селскостопанските работници, които да им позволят да поддържат производствените дейности в целия Съюз, включително в райони с природни ограничения, и да отговарят на стандартите за качество и изискванията за безопасност на храните в полза на гражданите;

Ш. като има предвид, че земеделските стопани са изправени пред високи равнища на свързан с работата стрес, причинен от дългото работно време, социалната изолация, финансовата несигурност, административните и регулаторните изисквания, свързаните с климата метеорологични явления или нововъзникващите болести по растенията и животните; като има предвид, че достъпът на земеделските стопани до услуги, свързани с психичното здраве, остава ограничен;

Щ. като има предвид, че е от съществено значение да се укрепи позицията на земеделските стопани в агрохранителната верига за доставки, като се признае надлежно тяхната роля, и да се гарантират условия на лоялна конкуренция, производителност, устойчивост и ефективност на единния пазар; като има предвид, че е важно да се гарантира пълно съответствие със

законодателството относно нелоялните търговски практики[1], като се осигури справедливо заплащане за селскостопанските продукти, заедно с по-голяма прозрачност при ценообразуването, и като се популяризират по-добри инструменти за управление на въздействието на рисковете и кризите; като има предвид, че външните сътресения и факторите извън контрола на земеделските стопани, като например пазарните кризи или природните бедствия, които засягат конкурентоспособността и устойчивостта на земеделските стопани по веригата за създаване на стойност, трябва също да бъдат взети предвид и наблюдавани по подходящ начин;

АА. като има предвид, че земеделските кооперации, създадени и управлявани от самите земеделски стопани, както и организациите на производителите (ОП), асоциациите на организации на производители (АОП) и местните групи за действие укрепват позицията на първичните производители в производствената верига чрез обединяване на усилията, координиране на инвестициите и намаляване на разпокъсаността на сектора; като има предвид, че във визията за селското стопанство и храните се признава, че по-силното колективно договаряне в селското стопанство е от решаващо значение за повишаването на привлекателността на сектора;

АБ. като има предвид, че ЕС продължава да се сблъсква със спад на обновяването на поколенията в селскостопанския сектор; като има предвид, че през 2020 г. по-голямата част (57,6%) от земеделските стопани в ЕС, независимо от пола, са били на възраст над 55 години, докато тези под 35 години представляват приблизително 6%, от които само 1,7% са жени, а в много държави членки много голям дял от земеделските стопани са на възраст 65 и повече години;

АВ. като има предвид, че обновяването на поколенията е от съществено значение за бъдещето на европейското селско стопанство, продоволствената сигурност, просперитета на селските райони и опазването на селския начин на живот; като има предвид, че цената и ограничената наличност на земя, като цяло ниската рентабилност на селскостопанската дейност, структурните предизвикателства пред селските райони по отношение на инвестициите и понасяните рискове, административните изисквания и имиджът на селскостопанския сектор са сред основните пречки, за да стане дадено лице земеделски стопанин; като има предвид, че следва да се обърне внимание и на други фактори, като например липсата на

---

[1] Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти (ОВ L 111, 25.4.2019 г., стр. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

собствен капитал, трудния достъп до заеми, особено за жените и младите земеделски стопани, необходимостта от технически и съпътстващи услуги и мерки за подкрепа, последиците от изменението на климата, високите разходи за суровини и други производствени разходи, както и умножаването на векторно преносимите заболявания, като всички те могат да представляват важни пречки за участието на младите хора, жените и новите земеделски стопани в селскостопанския сектор;

АГ. като има предвид, че младите хора, жените и новите земеделски стопани имат потенциала да въвеждат нови бизнес идеи, да възприемат нови технологии и да прилагат устойчиви селскостопански методи; като има предвид, че схемите, които съчетават устойчивостта, внедряването на технологии и партньорствата между поколенията, следва да бъдат насърчавани, за да се улесни приемствеността в земеделските стопанства; като има предвид, че по-силните полезни взаимодействия между инициативите за младежка заетост, ОСП и политиките за развитие на селските райони са от съществено значение, за да се подкрепи обновяването на поколенията и да се гарантира, че младите хора остават в селските райони;

АД. като има предвид, че жените продължават да са изправени пред по-големи предизвикателства при навлизането си в селскостопанския сектор, и като има предвид, че равнищата на заетост на жените в селските райони са постоянно по-ниски от тези на мъжете; като има предвид, че броят на земеделските стопанства, управлявани от жени, варира значително в отделните държави членки; като има предвид, че равенството между половете е основен принцип на ЕС и че ограничаването на обезлюдяването на селските райони зависи до голяма степен от осигуряването на равни възможности за жените и младите хора; като има предвид, че за да се справят със специфичните предизвикателства, пред които са изправени жените в селското стопанство, Комисията и държавите членки следва да гарантират, че техните специфични нужди са отразени в националните стратегически планове по ОСП чрез целенасочени интервенции;

АЕ. като има предвид, че новите вериги за създаване на стойност в биоикономиката в селските райони предлагат нови бизнес възможности за разнообразяване на източниците на доходи за селскостопанския сектор, като стимулират създаването на работни места и предприемачеството в селските райони и същевременно насърчават по-доброто използване на странични селскостопански продукти; като има предвид, че примерите за последното включват производството на енергия чрез производството на биогаз в стопанствата или производството и преработката на вълна и други естествени влакна; като има предвид, че в този контекст е важно също така да се подчертаят допълнителните възможности за доходи, с които разполагат

земеделските стопани чрез производството на енергия от възобновяеми източници, съответстващи на Директивата за енергията от възобновяеми източници[1] (ДЕВИ), като например биогоривата, които също така допринасят за укрепване на енергийната самодостатъчност на ЕС; като има предвид, че въглеродното земеделие има потенциала да подкрепи свързаните с климата цели на ЕС чрез насърчаване на улавянето на въглерод в почвите и биомасата; като има предвид обаче, че храните и фуражите следва да имат приоритет пред другите видове употреба на селскостопанските продукти и земята;

АЖ. като има предвид, че късите производствени вериги, при които производството, преработката и опаковането се извършват в един и същ регион, спомагат за запазването на добавената стойност на местно равнище и по този начин осигуряват повече работни места в района; като има предвид, че такива съобразени с местните условия, териториално интегрирани, издръжливи и устойчиви агрохранителни системи намаляват зависимостта от външни суровини, укрепват продоволствената сигурност на ЕС и допринасят за съживяването на селските райони;

АЗ. като има предвид, че е от съществено значение да се избягват отрицателните въздействия върху селскостопанското производство на ЕС чрез насърчаване на гъвкави и ефективни инструменти за подкрепа на най-уязвимите и стратегически сектори, когато са изправени пред предизвикателства, произтичащи от структурните промени, природните и метеорологичните бедствия, особено в контекста на изменението на климата, пазарните дисбаланси, приемането на търговски споразумения, както и потенциалните последици за селскостопанския сектор на ЕС, свързани с прилагането на нови политики на ЕС;

АИ. като има предвид, че тези предизвикателства могат да имат преки последици за продоволствената сигурност и икономиките и общностите в селските райони и следователно е от жизненоважно значение да се подобрят превенцията и управлението на рисковете и адаптирането към тях, включително чрез подобрени и адаптирани механизми и инфраструктура, подкрепени с финансови ресурси извън ОСП;

АЙ. като има предвид, че ОСП следва да признае значителните ползи за околната среда, осигурявани от устойчивото селско

---

[1] Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (ОВ L, 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

стопанство и животновъдство, за които допринасят и практики и култури като горското стопанство, агролесовъдството, пчеларството, протеиновите и дървесните култури, биологичното земеделие, текстилните влакна и нововъзникващите сектори като биоикономиката; като има предвид, че секторните стратегии за плодовете и зеленчуците, виното, маслиновото масло, трапезните маслини, картофите, захарното цвекло и пчеларството следва да бъдат запазени и защитени;

АК. като има предвид, че според Европейската агенция за околната среда сушите са причинили годишни икономически загуби в размер на до 9 милиарда евро в ЕС и тази цифра може да достигне 28,6 милиарда евро до 2100 г., в допълнение към загубите, причинени от други последици от изменението на климата; като има предвид, че земеделските стопани в целия ЕС имат непосредствен опит с изменението на климата, бидейки свидетели на нарастващо опустиняване и загуба на селскостопанска производителност, което създава особени предизвикателства за средиземноморските региони; като има предвид, че екстремните метеорологични явления, като например все по-тежките наводнения и суши, излагат на риск продоволствената сигурност на ЕС;

АЛ. като има предвид, че селското стопанство, водата и почвата са неразривно свързани; като има предвид, че наличието и устойчивото управление на тези природни ресурси е жизненоважно за осигуряване на производството на достатъчно храни с добро качество;

АМ. като има предвид, че ефикасното използване на хранителните вещества е от съществено значение за намаляване на зависимостта на ЕС от химически торове, намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на здравето на почвата; като има предвид, че Директивата за нитратите[1], в сегашния си вид, ограничава използването на преработен животински тор, включително продуктите RENURE, въпреки научните доказателства в подкрепа на безопасното им приложение; като има предвид, че Съвместният изследователски център е заключил, че замяната на синтетичните минерални торове с RENURE не води до повишено изпускане на нитрати във водата; като има предвид, че това създава ненужни регулаторни пречки за земеделските стопани, които се стремят да затворят циклите на хранителните вещества и да намалят въздействието върху околната среда;

АН. като има предвид, че нарастващата нестабилност в световната

---

[1] Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

търговия налага адаптиране на търговската политика на ЕС и международните търговски правила, по-специално в рамките на Световната търговска организация, за да се защитят агрохранителните системи на Съюза чрез гарантиране на справедливи и устойчиви условия на конкуренция, основани на реципрочност и ефективна търговска защита;

АО. като има предвид, че вносът в ЕС на селскостопански продукти, които се произвеждат по по-ниски стандарти и с по-ниски производствени разходи от произвежданите в ЕС продукти, които се характеризират с най-високите стандарти, е пречка за способността на нашите производители да постигнат справедливи цени и рентабилност на пазара; като има предвид, че това създава потенциални рискове за общественото здраве и за здравето на растенията и животните, включително от разпространението на вредители и болести; като има предвид, че е необходимо да се гарантира реципрочност в международните търговски споразумения;

АП. като има предвид, че е необходимо да се модернизира физическата и цифровата инфраструктура, която е в основата на ефективния износ на селскостопански хранителни продукти на ЕС, за да се укрепи устойчивостта на селското стопанство на ЕС чрез създаване на диверсифицирани експортни пазари;

АР. като има предвид, че Световната здравна организация препоръчва включването на бобови растения, плодове и зеленчуци, както и умерената консумация на протеини, включително от животински произход, като част от разнообразния и балансиран хранителен режим; като има предвид, че месото и другите животински продукти са ценен източник на протеини с висока биологична стойност и основни микроелементи; като има предвид, че устойчивото животновъдство има важен принос за опазването на биологичното разнообразие, предотвратяването на горските пожари, поддържането на ландшафта, осигуряването на хранителни вещества в почвата и продоволствената сигурност, както и за националните култури и наследство; като има предвид, че в своето съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС Комисията призна значението на разработването на дългосрочна стратегия за животновъдния сектор и обяви стартирането на специално работно направление по този въпрос; като има предвид, че целевите инвестиции в техники за развъждане и други иновативни решения могат да намалят емисиите от животновъдството, като същевременно запазят производителността и хуманното отношение към животните;

АС. като има предвид, че приблизително 70% от суровините, необходими за производството на нужните в ЕС богати на протеини фуражи, трябва да се внасят от държави извън ЕС, тъй

като ЕС има значителен дефицит в производството на растителни протеини; като има предвид, че Парламентът и държавите членки многократно са призовавали за смислена стратегия на ЕС за протеините с цел увеличаване на производството на протеинови култури в ЕС, за да се намали тази висока степен на зависимост;

АТ. като има предвид, че са необходими засилени полезни взаимодействия с други инструменти на ЕС, като например „Хоризонт Европа“ и политиката на сближаване, за да се улесни интегрирането на резултатите от научните изследвания в практически, съобразени с местните условия селскостопански решения, да се насърчават иновациите и да се стимулира икономическото развитие; като има предвид, че засилената свързаност, подобрените цифрови умения и внедряването на автономни технологии в селските райони са от съществено значение за повишаване на конкурентоспособността на сектора и издръжливостта спрямо изменението на климата, както и за повишаване на привлекателността на селските райони за по-младите поколения и квалифицираните специалисти;

АУ. като има предвид, че повечето биотехнологични изследвания понастоящем се провеждат извън ЕС; като има предвид, че тези изследвания често са съсредоточени върху агроикономически въпроси, които са само частично свързани с контекста на ЕС, което води до потенциални загуби както по отношение на инвестициите, така и по отношение на възможностите за земеделските стопани в ЕС; като има предвид, че поради това ЕС следва да инвестира в разработването на биотехнологии, адаптирани към собствените му селскостопански нужди; като има предвид, че отнемането на разрешенията за търговия с продукти за растителна защита, без наличието на ефективни алтернативи, излага земеделските стопани на вредители и болести, намалява тяхната рентабилност и конкурентоспособност, увеличава разхищението на храни и представлява заплаха за продоволствената сигурност;

АФ. като има предвид, че ЕС е разработил поредица от космически програми (EGNOS и „Галилео“) и програми за наблюдение на Земята („Коперник“), които имат значителен потенциал за подпомагане на мониторинга на изпълнението на ОСП, за да се предоставят на земеделските и горските стопани точни данни за управляваната от тях земя и, когато е целесъобразно, да се опрости и намали административната тежест;

АХ. като има предвид, че селските райони в ЕС съставляват 83% от територията на ЕС и са дом на 137 милиона души; като има предвид, че бъдещето и просперитетът на селските райони са от изключително значение за продоволствената сигурност, автономността и устойчивостта на Европа; като има предвид, че агрохранителните системи са позволили непрекъснат достъп до

безопасна и висококачествена храна по време на последните кризи, въпреки че инфлацията оказа натиск върху финансовата достъпност на храните; като има предвид, че политиките трябва да подкрепят както селското стопанство като основна дейност, така и икономическата диверсификация чрез развитието на устойчив селски туризъм, малки предприятия, занаяти и местни услуги, за да могат селските райони да бъдат жизнеспособни и привлекателни; като има предвид, че производството на енергия може да създаде допълнителни източници на приходи за земеделските стопани, но не следва да оказва въздействие върху производството на храни; като има предвид, че LEADER и воденото от общностите местно развитие (BOMP) са се доказали като ценни инструменти за устойчиво развитие и са в основата на политиките на ЕС; като има предвид, че ОСП сама по себе си не може да даде решения за всички нужди и предизвикателства, пред които са изправени селските райони;

АЦ. като има предвид, че ОСП следва да играе роля в хармоничното развитие на ЕС чрез укрепване на икономическото, социалното и териториалното сближаване, поради което трябва да продължи да компенсира районите с природни ограничения, като например планинските, сухите, островните, граничните, най-отдалечените и необлагодетелстваните региони, за допълнителните разходи, свързани с техните географски или демографски ограничения, за да се избегне изоставянето на селскостопанската дейност и последващото обезлюдяване в тези райони; като има предвид, че е от съществено значение да се признае важната роля на земеделските стопани в тези територии, като се гарантират екологични, икономически и социални услуги;

АЧ. като има предвид, че най-отдалечените региони са изправени пред специфични предизвикателства поради географското си положение; като има предвид, че програмата POSEI прилага интервенции по стълб I на ОСП, които са адаптирани към особеностите на най-отдалечените региони; като има предвид, че POSEI е от жизненоважно значение за поддържането на селскостопанската дейност и за осигуряването на доставките на храни и селскостопански продукти в тези региони; като има предвид значението и успеха при прилагането на POSEI , по-специално в увеличаването на производството, предназначено за местно потребление, както се вижда от докладите за изпълнение на Комисията за периодите 2006 – 2014 г. и 2015 – 2019 г.; като има предвид обаче липсата на преразглеждане на бюджетните средства за програма POSEI от 2007 г. насам, което доведе до кумулативно обезценяване от най-малко 36% поради инфлация; като има предвид, че това значително ограничи равнището на подпомагане от ЕС, което е на разположение на земеделските стопани в най-отдалечените региони, и като има предвид, че съществува ясна необходимост от адаптиране на финансовите средства по POSEI, за да се компенсира това обезценяване;

АШ. като има предвид, че конкурентоспособните сектори на селското стопанство, храните и горското стопанство могат да продължат да играят голяма роля за постигането на целите на Съюза за сигурност на доставките на храни, обществено здраве и опазване на околната среда в съответствие с политиките на Съюза, при което земеделските стопани се стимулират и възнаграждават за своя принос и се подпомагат чрез намаляване на ненужната регулаторна и административна тежест по отношение на мерките, които предприемат;

АЩ. като има предвид, че чрез ОСП европейските земеделски стопани положиха значителни усилия за интегриране на екологични и свързани с климата цели, съвместими с изискванията, установени в законодателството на ЕС, за адаптирането на селскостопанския сектор към нарастващите предизвикателства и кризи, причинени от изменението на климата; като има предвид, че земеделските стопани вече са на първа линия и играят ключова роля за опазването на околната среда и почвите в контекста на изменението на климата и че според оценките между 2005 г. и 2023 г. емисиите на парникови газове от селското стопанство в ЕС са следвали обща низходяща тенденция от 7%[1];

БА. като има предвид, че е от съществено значение да се гарантира, че изискванията за обвързаност с условия на ОСП и ангажиментите в областта на околната среда отчитат разнообразието на селското стопанство в ЕС и не налагат непропорционална административна тежест на земеделските стопани, особено на най-уязвимите; като има предвид, че е необходимо да се постигне по-добър баланс между задължителния характер на някои мерки и основаната на стимули система, която позволява на земеделските стопани доброволно да приемат по-устойчиви селскостопански практики, без това да води до намаляване на производството на храни, като по този начин се гарантира тяхната конкурентоспособност и рентабилност и се предоставя достатъчно гъвкавост, за да се даде възможност за подходящи решения на местно равнище;

ББ. като има предвид, че е необходимо да се извърши кумулативна оценка на свързаното със Зеления пакт законодателство, за да се оцени неговото цялостно въздействие върху агрохранителния сектор, включително регулаторната съгласуваност, административната тежест, конкурентоспособността и способността на сектора да осигури продоволствена сигурност и стратегическа устойчивост;

---

[1] Европейска агенция за околна среда, „Greenhouse gas emissions from agriculture in Europe, (Емисии на парникови газове от селското стопанство в Европа), https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/greenhouse-gas-emissions-from-agriculture.

БВ. като има предвид, че ОСП трябва да вземе предвид регионите, в които има силна конкуренция между градското развитие и селското стопанство, когато налага допълнителни ограничения върху достъпа до земя, за да поддържа селското стопанство в тези райони;

БГ. като има предвид, че успехът на иновациите в селското стопанство зависи не само от технологичния напредък, но и от ефективния обмен на знания и активното участие на земеделските стопани в научноизследователските и иновационните процеси; като има предвид, че инструменти като системите за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), оперативните групи по линия на Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост (ЕПИ-АГРИ) и многостранните проекти, подкрепени от „Хоризонт Европа“, са показали стойността на съвместното създаване, местното адаптиране и по-силните връзки между земеделските стопани, изследователите и консултантите;

Пътят към конкурентоспособно и устойчиво селско стопанство

1. отбелязва, че на 16 юли 2025 г., заедно с предложението си за нова многогодишна финансова рамка за периода 2028 – 2034 г., Комисията представи законодателни предложения за реформа на ОСП; настоява обаче позицията на Парламента относно бъдещето на ОСП и селското стопанство в ЕС да продължи да съответства на изложеното в настоящата резолюция;

2. отбелязва доклада на Комисията, озаглавен „Визия за селското стопанство и храните“, като обещаваща пътна карта за ОСП за периода след 2027 г., с важен принос, основан на обновяването на поколенията, конкурентоспособността, устойчивостта, издръжливостта, опростяването и по-голямата реципрочност на стандартите в търговията, и с акцент върху иновациите за постигане на икономическа, социална и екологична устойчивост, върху приоритизирането на стимулите спрямо ограниченията и върху по-справедливото насочване на подпомагането по линия на ОСП; признава, в рамките на този подход, подновения акцент върху традиционните основни цели на ОСП, залегнали в член 39 от ДФЕС; подчертава значението на осигуряването на самостоятелен бюджет на ОСП за постигането на тези цели;

3. подчертава, че селското стопанство играе основна роля за гарантиране на продоволствената сигурност за ЕС и извън него, за опазване на човешкото здраве, за запазване на биологичното разнообразие и здравите почви и води, както и за социалното сближаване; подчертава, че бъдещата ОСП следва да опрости достъпа до мерки за адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него и че земеделските стопани следва да бъдат възнаграждавани за техните усилия в това

отношение; подчертава, че земеделските стопани играят решаваща роля за гарантиране на устойчивостта на европейското селскостопанско производство в неговите екологични, социални и икономически измерения, като същевременно допринасят за продоволствената сигурност и стратегическата автономност, и че поради това следва да бъдат подкрепяни; призовава за извършване на оценки на въздействието, които отчитат последиците за равнището на земеделските стопанства, преди да бъдат предложени нови регулации, които водят до нови изисквания и бюрократична тежест за земеделските стопани, като призовава за преразглеждане на всички съществуващи задължения; настоява селското стопанство да остане политика на ЕС и да не бъде включено в единен фонд, за да се гарантират еднакви условия между държавите членки;

4. призовава за увеличен и специален бюджет за ОСП в следващата МФР, който се индексира спрямо инфлацията чрез годишни преоценки, за да се гарантира сигурността на доставките на храни, независимо от търговската нестабилност, произтичаща от нестабилността на геополитическата среда; подчертава, че поради липса на подходящо финансиране ОСП вече няма да може да бъде ключов двигател за гарантиране на устойчивостта на европейското селско стопанство от икономическа, екологична и социална гледна точка, като същевременно гарантира справедливи доходи и справедливи условия за участващите в селскостопанския сектор и пълноценно функциониране на единния пазар; призовава финансовите средства, отпуснати за ОСП, да останат заделени в бюджета за тази цел, по-специално директните плащания; категорично се противопоставя на идеята държавите членки да могат да използват бюджета за ОСП като част от общ пакет за цели, различни от селското стопанство; подчертава, че един адекватен бюджет ще помогне за това да се гарантира запазването на обща политика;

5. призовава Комисията и съзаконодателите да запазят фиксираната и обособената подкрепа за доходите като основен компонент на ОСП за периода след 2027 г., като признават жизненоважната ѝ роля за гарантиране на производството на храни с високи стандарти за качество и здравни стандарти за потребителите в ЕС, осигуряване на стабилност за земеделските стопани в условията на нестабилност на пазара и екстремни метеорологични явления, осигуряване на справедлив жизнен стандарт за земеделските стопани, гарантиране на сигурност на доставките и изграждане на автономност по отношение на храните и фуражите; счита, че настоящото положение на регионите, разположени по външните граници на ЕС, също трябва да бъде взето предвид;

6. изразява своите опасения относно потенциални бюджетни промени в бюджета на ЕС за периода след 2027 г., включително

евентуалната централизация на потоците на финансиране; предупреждава, че интегрирането на ОСП с други области на финансиране, като например сближаването, регионалното развитие и рибарството, би могло да подкопае отличителната роля на селскостопанската политика;

7. подчертава необходимостта ОСП да запази своята собствена правна и институционална позиция в периода след 2027 г.; подчертава важността на запазването на бюджета за ОСП като самостоятелен, отделен и специален бюджет, съобразен със специфичните нужди на европейския селскостопански сектор; призовава Комисията да намали административната тежест, за да гарантира, че земеделските стопани могат да имат пряк достъп до подкрепа без прекомерна зависимост от външни консултанти;

8. потвърждава отново значението на запазването на ОСП като отделна и самостоятелна политика, служеща като партньорство между селското стопанство и обществото, както и между Европа и нейните земеделски стопани, предоставяща им надеждна подкрепа с цел повишаване на продоволствената сигурност; категорично отхвърля всяко предложение за включване на бюджета на ОСП в единен фонд с други политики или фондове, тъй като подобен подход би намалил ефективността на интервенциите и компрометирал стратегическите цели на Съюза по отношение на продоволствената сигурност и развитието на селските райони;

9. посочва, че в настоящия геополитически контекст сигурният и постоянен достъп до храна се превърна във въпрос на стратегическа сигурност и че зависимостта от вноса може да се използва като средство за упражняване на натиск; подчертава, че в този контекст следва да се постави по-силен акцент върху традиционните основни цели на ОСП – подкрепа за продоволствената сигурност и издръжливостта, гарантиране на справедливи доходи за земеделските стопани и повишаване на стабилността на пазара и конкурентоспособността;

10. подчертава, че устойчивото производство на храни и селскостопански продукти има по-голяма стратегическа роля, която е подчертана от новия геополитически контекст, като съществена част от европейската сигурност, стабилност и суверенитет, както и от стратегическата автономност, и че размерът на бюджета и рамката на ОСП трябва да отразяват това; поддържа становището, че земеделието на ЕС следва да бъде признато не само като икономически сектор, но и като геополитически крайъгълен камък, инструмент за социална и териториална стабилност и критичен компонент от политиките на ЕС за сигурност и отбрана; отбелязва, че на световно равнище, с изключение на ЕС, държавите, които играят ключова роля в селскостопанския сектор, са увеличили своите разходи и

мерки за защита на сектора след кризата с цените на храните през 2007 – 2008 г.; припомня, че производителността и устойчивостта на селското стопанство зависят от устойчивото управление на природните ресурси, за да се гарантира дългосрочната устойчивост на нашите продоволствени системи; подчертава необходимостта ОСП за периода след 2027 г. да допринесе за укрепване на цялостната подготвеност и устойчивост на Съюза; подчертава, че Комисията и държавите членки следва да включват продоволствената перспектива в рамките на плановете си за сигурност и конкурентоспособност; призовава Комисията и държавите членки да разгледат възможността за създаване на стратегически съоръжения за съхранение в национален и европейски мащаб с цел гарантиране на продоволствената сигурност;

11. посочва, че ефикасното селскостопанско производство допринася по важен начин за устойчивостта на сектора, като оптимизира добивите с възможно най-малко вложения; подчертава, че ОСП трябва да включва инструменти и инвестиции, които повишават капацитета на земеделските стопанства и селските райони да бъдат подготвени за сътресения, да ги посрещат и да се възстановяват от тях; настоява, че основната цел на ОСП следва да бъде да се отговори на хранителните нужди на европейското население и че това означава по-ефективна подкрепа за земеделските стопани, така че да се повишат продоволствената сигурност и стратегическата автономност на ЕС;

12. във връзка с това подчертава стратегическата роля на пазарите на едро, акредитирани структури от обществен интерес, които могат да гарантират спазването на принципите на устойчивост, намаляване на отпадъците и прозрачност на цените;

13. посочва, че сътрудничеството, обединяването и диалогът, както и по-добрата организация на земеделските стопани чрез кооперации, ОП или АОП във веригата за създаване на стойност в агрохранителния сектор, заедно с дерогации от конкурентното право и специална подкрепа, са от ключово значение за подобряване на позицията на земеделските стопани, като благоприятстват по-справедливо разпределение на маржовете и повишаване на ефективността на всички участници; в този смисъл отбелязва, че реформата на ООП и Директивата за нелоялни търговски практики[1] може да послужи като

---

[1] Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/2022-05-28).

възможност за укрепване на позицията на земеделските стопани в националните и транснационалните агрохранителни вериги за доставки, гарантирайки, че производителите получават справедлива цена за своите продукти и своя труд, като се укрепят механизмите за управление на кризи и се подобри трансграничното правоприлагане срещу нелоялни търговски практики чрез хармонизация на равнището на ЕС, без да се прави компромис или да се оказва отрицателно въздействие върху най-добрите съществуващи национални стратегии и практики; призовава Комисията да проучи възможността за създаване на нови инструменти, за да не се допуска земеделските стопани да получават цени за своите продукти, които са по-ниски от производствените разходи;

14. подчертава по-специално значението на укрепването на трансграничното сътрудничество между компетентните органи в държавите членки, като се гарантира ефективно, координирано и последователно прилагане на правилата в целия вътрешен пазар, с цел борба със злоупотребите, гарантиране на справедливост по веригата на доставки и предотвратяване на нелоялната конкуренция; подчертава, че продоволствената сигурност и продоволствената независимост са жизненоважни компоненти на стратегическата автономност и че следващата МФР трябва да продължи ефективно да подкрепя конкурентоспособността и устойчивостта на селскостопанския сектор на Съюза;

15. подчертава значението на запазването и укрепването на прякото подпомагане на доходите, за да се отговори на нуждите на всички активни, както на пълно, така и на непълно работно време, професионални земеделски стопани в рамките на ОСП, независимо от техния размер и вид производство; подчертава значението на включването на земеделските стопани, които извършват разнородна дейност, тъй като всички земеделски стопани допринасят значително за социално-икономическата структура на селските райони;

16. посочва, че директните плащания в настоящия им вид генерират ясна добавена стойност от ЕС, и припомня значението на основаващия се на площта модел, като същевременно се увеличава подкрепата за най-уязвимите земеделски стопани, включително семейните стопанства, малките и средните стопанства, младите земеделски стопани и жените земеделски стопани, стопанствата в райони с природни ограничения и тези, които възприемат по-устойчиви практики; застъпва се за модел, който осигурява стабилност и ефективно допринася за доходите на земеделските стопани и поддържа икономическата жизнеспособност, конкурентоспособността и устойчивостта на производството на храни във всички региони и територии на ЕС; счита, че е от съществено значение да се гарантира справедливо разпределение на директните плащания както между, така и в рамките на държавите членки;

17. счита, че за да се подобри насочването на подпомагането по линия на ОСП към лицата, извършващи селскостопанска дейност, е необходимо допълнително да се прецизира рамковото определение на равнището на ЕС за земеделски стопанин и че въз основа на това определение държавите членки следва да определят кои земеделски стопани отговарят на условията за подпомагане; настоява, че това определение не следва да води до възпрепятстване на подпомагането за земеделски стопани, които извършват разнородна дейност – тези, които работят активно в селското стопанство, но извършват и неселскостопански дейности извън стопанството, тъй като техните многобройни дейности често укрепват социално-икономическата структура на селските райони;

18. подчертава значението на прозрачността при разпределянето на средствата по ОСП и призовава за систематично идентифициране на крайните бенефициенти и взаимосвързаните дружества; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да въведат механизми за контрол, за да се предотврати концентрацията на помощи чрез сложни структури на собственост или изкуствена разпокъсаност на земеделските стопанства;

19. счита, че докато се спазват еднаквите условия на конкуренция на вътрешния пазар, плащанията за доброволно обвързано с производството подпомагане следва да бъдат запазени или увеличени, с достатъчно бюджетни средства и по-голяма гъвкавост при тяхното използване, като прост инструмент за поддържане на производството в уязвимите сектори и за противодействие на конкретни трудности, особено тези, произтичащи от структурното неблагоприятно конкурентно положение на необлагодетелстваните райони;

20. призовава Комисията и държавите членки да запазят доброволния характер на екосхемите и да ги направят по-прости и гъвкави в ОСП за периода след 2027 г.; призовава държавите членки да предоставят на своите земеделски стопани ясен и опростен списък от ефикасни и ефективни варианти на екосхеми, от които да избират, придружени от подходящо и привлекателно възнаграждение, което да ги стимулира, като същевременно нито се подкопават средствата, отпуснати за директни плащания и инвестиции, нито се увеличава бюрокрацията; призовава държавите членки да инвестират в обучение за подпомагане на земеделските стопани при ефективното използване на екосхемите;

21. признава напредъка, който вече е постигнат чрез предварителните условия в социалната сфера; призовава за оценка на предварителните условия в социалната сфера в ОСП и на пропорционалното, ефективно и ясно определено прилагане, за да се избегне дублирането на разпоредби между държавите

членки и непропорционалната административна тежест за земеделските стопани, както и за да се защитят правата на работниците;

22. призовава за всеобхватно проучване, за да се оцени дали въвеждането на задължителни механизми, като например преразпределяне или ограничаване на директните плащания по линия на ОСП чрез определяне на горна граница и прогресивно намаляване, би повишило справедливостта; подчертава, че това следва да бъде анализирано преди представянето на предложения за нова ОСП, за да се разработят подходящи инструменти, които могат действително да подкрепят жизнеспособността на земеделските стопанства в целия ЕС, включително младите земеделски стопани и жените земеделски стопани, както и малките и средните земеделски стопанства; подчертава, че това проучване следва също така да анализира неприлагането на горна граница за конкретни плащания, като например екосхемите и плащанията, свързани с агроекологията или климата;

23. призовава за стремеж към справедливо разпределение на произведената в агрохранителния сектор стойност посредством правни рамки и интервенции, насочени към увеличаване на възвръщаемостта от предприемачеството и доходите от селскостопанска дейност, чрез възстановяване на баланса на отношенията във веригата за дистрибуторите и производителите; призовава по-специално за стимули и инвестиции за нови бизнес модели на агрохранителния сектор, които осигуряват дългосрочна финансова устойчивост, и за възстановяване на баланса на търговските отношения между земеделските стопани, дистрибуторите и производителите отвъд настоящия подход на ЕС за забранени практики чрез разработването на законодателство за референтна рамка, вдъхновено от френския закон EGAlim;

24. призовава за независим и силен втори стълб на ОСП – отделен от политиките на сближаване, но тясно координиран с тях – който насърчава съгласуваността на политиките, за да се улесни, наред с другото, териториалната интеграция и да се осигурят полезни взаимодействия и ефективна подкрепа за селскостопанския сектор в съгласувана рамка, която гарантира ефективното използване на фондовете на ЕС и инвестициите в проекти; настоява тези средства да достигат своевременно до бенефициерите; счита, че финансирането за развитието на селските райони следва да се разпределя предимно за селскостопански дейности, докато други действия в подкрепа на територии или инфраструктура следва да се финансират от кохезионните фондове;

25. подчертава необходимостта от добре финансирана програма за развитие на селските райони в рамките на стълб II на ОСП за

подпомагане на селските райони със силен финансов принос от ЕС, допълнена от национално съфинансиране, за да се гарантира ефективността и дългосрочната устойчивост на програмата; подчертава в този смисъл решаващата роля на местните органи на управление и заинтересованите страни, като например кооперациите и местните групи за действие, за рационализиране на усилията в рамките на стълб II на ОСП; настоява, че регионите трябва да могат да разработват, прилагат и управляват самостоятелно мерките за развитие на селските райони, като същевременно зачитат конституционните особености на всяка държава членка;

26. призовава за увеличаване на бюджета, отпуснат за програмата LEADER, която допринася за справяне със социалните предизвикателства и насърчаване на местните групи за действие чрез укрепване на подходите за ВОМР, които са от ключово значение за изграждането на по-силни връзки между селските и градските райони; подчертава, че LEADER играе централна роля за насърчаването на привлекателни, просперяващи, устойчиви и взаимосвързани селски райони чрез подкрепа на инициативи, които генерират добавена стойност на местно равнище, стимулират предприемачеството, насърчават иновациите и укрепват икономическата и социалната структура на териториите, като всичко това е от съществено значение за задържането и привличането на човешки капитал, особено младите хора и жените, и за приноса за демографския и териториалния баланс и обновяването на поколенията;

27. признава, че доброволните агроекологични и климатични мерки, хуманното отношение към животните и здравето на животните и растенията в рамките на стълб II, които използват опростени и основани както на стимули, така и на съответствие подходи, са ключови инструменти за опазване на околната среда и насърчаване на устойчиви практики, като същевременно допринасят за осигуряването на достойни доходи за земеделските стопани, които ги прилагат; счита, че тези схеми по стълб II са по-ефективни от екосхемите, които в много държави членки не са постигнали желаните резултати поради високата си степен на сложност за земеделските стопани, и поради това счита, че въпросните схеми по стълб II следва да получат по-голям дял от финансирането в бъдещата ОСП; подчертава, че е важно да се гарантира, че агроекологичните и климатичните мерки допринасят за поддържането и подобряването на производството на храни;

28. призовава финансовата подкрепа по линия на ОСП да бъде опростена и да стане по-достъпна за малките проекти, които най-често са двигателите на най-иновативните инициативи; призовава Комисията и държавите членки да насърчават и разширяват използването на опростени варианти на разходите;

29. призовава Комисията да приеме конкретни мерки, за да гарантира, че вносът на селскостопански хранителни продукти от държави извън ЕС се подчинява на същите стандарти за безопасност на храните, екологични и социални стандарти и стандарти за хуманно отношение към животните като тези, които се изискват от производителите от ЕС, за да се гарантират еднакви условия на конкуренция и високо равнище на безопасност на храните, проследимост и устойчиво производство в ЕС; настоява, че това е от съществено значение, за да се избегне компрометиране на конкурентоспособността на производството на селскостопански хранителни продукти в ЕС по отношение на вносните продукти; настоява, че за да се избегне нелоялна конкуренция за земеделските стопани в ЕС, Комисията трябва да бъде готова да задейства предпазни клаузи в своите споразумения с държави извън ЕС, когато е необходимо, за да се гарантира стабилността на вътрешния пазар;

30. призовава Комисията, в усилията си за отваряне на нови и консолидиране на съществуващите пазари, да извършва систематична оценка на въздействието на разпоредбите, свързани със селскостопанския сектор, във всяко от своите търговски споразумения, която оценка следва да взема предвид всички заинтересовани страни, за да се определи тяхното кумулативно въздействие, както и да предостави конкретни стратегии за гарантиране на еднакви условия на конкуренция и реципрочност на всички равнища, особено по отношение на производството, качеството и социалните стандарти;

31. подчертава, че е необходимо да се поддържа съгласуваност между политиките на Съюза в областта на търговията и устойчивостта и да се засили контролът както при източника, така и по границите от страна на Комисията и държавите членки, както и чрез контролен орган на ЕС, тъй като това би предоставило по-големи гаранции по отношение на лоялната конкуренция за европейските производители; призовава за преразглеждане на търговската политика на ЕС, за да се гарантира, че тя ефективно подкрепя конкурентоспособността и устойчивостта на европейското селско стопанство; подчертава, че устойчивостта и конкурентоспособността на селскостопанския сектор на ЕС не следва да бъдат подкопавани при осигуряването на бъдещи търговски споразумения;

32. призовава Комисията да подобри полезните взаимодействия, взаимното допълване и координацията между финансовите инструменти на ЕС, като Кохезионния фонд, инструмента за възстановяване NextGenerationEU или Фонда за справедлив преход, както и с националните инструменти, и също така да открие преки линии на сътрудничество с местните органи при управлението и изпълнението на фондовете; освен това призовава за засилена интеграция с други съответни програми, за да се увеличи максимално въздействието на целите в областта

на иновациите, цифровизацията, устойчивостта и издръжливостта в селското стопанство и селските райони; призовава Комисията да въведе вътрешна процедура в началото на всеки финансов програмен период, за да се гарантира взаимно допълване и съгласуваност на равнището на ЕС между различните инструменти за подпомагане, които са планирани в селските райони;

33. подчертава, че достъпът до финансиране за земеделските стопани и други участници в агрохранителния сектор е от съществено значение за осъществяването на инвестиции, улесняването на достъпа до земя и гарантирането на непрекъснатостта на селскостопанската дейност в земеделските стопанства; подчертава освен това, че иновациите и технологиите в агрохранителния сектор следва да продължат да се ползват приоритетно от целенасочена инвестиционна подкрепа, така че да се даде възможност на ЕС да се превърне в световен цифров център, като се стимулират стартиращите предприятия и се привличат и задържат талантливи млади хора;

34. отбелязва, че държавите членки са изправени пред разнообразни и нарастващи рискове; във връзка с това подчертава, че подходящото увеличаване и реформиране на общия резерв за кризи в селското стопанство, съчетано със създаването на нови и специфични финансови инструменти с ресурси извън ОСП, е от съществено значение за подпомагане на земеделските стопани в условията на непредвидими изкривявания на пазара и последици от изменението на климата, като например суши и наводнения, бури, болести по растенията и животните, както и промени в поведението на потребителите и геополитическо напрежение; призовава Комисията да установи предварителната си стратегия за управление на кризи по продукти с оглед на използването на селскостопанския резерв по начин, който увеличава максимално ефективността и общностната добавена стойност; призовава Комисията и държавите членки да осигурят бързи, ефективни и пропорционални отговори на нуждите на земеделските стопани в кризисни ситуации, които да им позволят бързо да получат капитала, от който се нуждаят, за да възстановят селскостопанските си дейности;

35. подчертава важната роля на механизмите за публична интервенция на ОСП за стабилизирането на селскостопанските пазари и защитата на земеделските стопани от колебанията на цените; припомня, че референтните прагове не са били преразглеждани от няколко години и че следва да им бъде направена нова оценка възможно най-скоро, за да се вземат предвид промените в цените;

36. призовава за по-добра и опростена координация между всички налични инструменти, включително фонд „Солидарност“, така че земеделските стопани, както и селските общности и местните

органи, засегнати от природни бедствия, да имат достъп до по-бърза и по-целенасочена помощ; с оглед на нарастващите щети, причинени от природни бедствия, призовава за създаването на механизъм за автоматично активиране, за да се ускори задействането на специални инструменти за намаляване и управление на риска въз основа на активни и пасивни мерки, които да са финансово достъпни за земеделските стопани;

37. призовава държавите членки да гарантират навременното и правилно изпълнение на своите национални стратегически планове и по двата стълба, като по този начин избягват връщането на средства;

38. подчертава, че също както селското стопанство допринася чрез ОСП за други политики и стратегии, например в областта на околната среда, енергетиката, търговията, климата, биологично разнообразие, здравето на животните и хуманното отношение към тях, общественото здраве и регионалното развитие, е важно и желателно другите политики също да продължат да допринасят за устойчивостта на селското стопанство и развитието на селските райони и за предоставянето на услуги отвъд производството на храни и биогенните ресурси; подчертава по-специално значението на развитието на биоенергията и биоикономиката в подкрепа на устойчивостта на селскостопанския сектор;

39. призовава Комисията да прилага общоевропейски механизъм за проверка на въздействието върху селските райони във всички области на политиката и да включва общността на Пакта за селските райони, както и Комитета на регионите, във всички дейности, свързани с рамката за развитие на селските райони; изразява съжаление, че въпреки че Комисията е включила механизма за проверка на въздействието върху селските райони в своята визия за селските райони до 2040 г., той изглежда се прилага на практика само в ограничена степен;

40. отново потвърждава, че ЕС има най-високите стандарти в света за безопасност на храните, хуманно отношение към животните и опазване на околната среда и социална защита, които са крайъгълни камъни на конкурентоспособността на висококачествените селскостопански продукти на ЕС и които трябва да бъдат спазвани и защитавани; поради това изисква всяко предложено законодателство в тези области да бъде научно обосновано и предшествано от строга и всеобхватна оценка на въздействието, както и да има за цел укрепването на конкурентоспособността и устойчивостта на земеделските стопанства в ЕС; счита, че стимулирането и компенсирането на земеделските стопани за всички допълнителни разходи, които понасят, е от съществено значение за постигането на тази цел;

41. подчертава, че подобряването на хуманното отношение към животните е не само етичен императив, но и път към по-устойчиви и печеливши системи за животновъдство; подчертава, че по-здравите животни с по-ниски нива на стрес обикновено изискват по-малка ветеринарна намеса, са по-плодовити и постигат по-добри резултати, което води до по-голяма икономическа ефективност; призовава мерките по ОСП да продължат да подкрепят инвестициите и обучението в областта на по-високите стандарти за хуманно отношение към животните, в съответствие с пазарните очаквания и научните препоръки;

42. призовава Комисията да представи в своите законодателни предложения за следващата ОСП амбициозна и всеобхватна стратегия за протеините, която следва да включва подходящи мерки и инструменти за насърчаване на висококачественото производство на протеинови култури, включително бобови култури като, но не само, някои маслодайни семена, варива и зелени фуражи, както и култури, различни от бобовите, като слънчогледово семе и рапично семе, за хранителни и фуражни цели, с цел значително намаляване на дефицита на протеини в ЕС и гарантиране на стратегическата автономност;

43. подчертава стратегическото значение на устойчивото животновъдство за развитието на селските райони, опазването на биологичното разнообразие, управлението на ландшафта и екологичната устойчивост, особено в необлагодетелстваните райони и ландшафта с висока природна стойност, и подчертава необходимостта от предоставяне на подходяща финансова подкрепа на сектора, за да се гарантира неговата устойчивост; подчертава, че животинските продукти имат не само хранителна стойност, но и че тяхното производство играе решаваща роля за опазването на традиционните културни пейзажи, плодородието на почвата и съхранението на въглерод; призовава Комисията да създаде група на високо равнище по въпросите на животновъдството с участието на всички съответни заинтересовани страни с цел разработване на нови подходи за гарантиране на бъдещето на сектора и справяне с постепенната загуба на селскостопански животни в ЕС, стимулиране на обновяването на поколенията, насърчаване на хуманното отношение към животните и кръговата икономика – включително използването на ферментационни продукти като ценен биологичен тор, допринасящ за рециклирането на хранителните вещества и здравето на почвата – и максимално увеличаване на положителния принос на устойчивото животновъдство за опазването и възстановяването на природата, биологичното разнообразие и здравето и плодородието на почвите, както и да подкрепя инвестициите за насърчаване на конкурентоспособността на сектора; счита, че въвеждането на нова схема за търговия с емисии от селското стопанство (СТЕ) би довело до прекомерна сложност без гаранции за ефективност;

44. посочва неотдавнашната поява на огнища на болести по животните в няколко държави членки; призовава Комисията и държавите членки да засилят мерките за профилактика и ликвидиране и да увеличат финансовите средства по ОСП, предназначени за управление на риска и инвестициите в подобряването на биологичната сигурност в земеделските стопанства; призовава Комисията да засили мерките за здравето на животните в селскостопанския сектор на ЕС, като координира научните изследвания, закупуването и доставката на ветеринарни ваксини на равнището на ЕС чрез механизъм за подготвеност и ранно откриване, както и чрез насърчаване на разработването на тези ваксини в ЕС; призовава за подходящо финансиране за този механизъм извън рамките на ОСП; настоятелно призовава държавите членки да подкрепят и да работят с регионите за разработване и прилагане на планове за профилактика, ваксинация и смекчаване на последиците от тези болести;

45. изразява съжаление, че финансирането на мерки за профилактика, контрол и ликвидиране на някои болести по животните чрез програмата за единния пазар е недостатъчно за оказването на подкрепа на земеделските стопани и държавите членки във връзка с болести като шап; подчертава, че в ЕС всеки неуспех в профилактиката или контрола на болестите по животните в една държава членка може да има незабавни последици за останалите и изисква координиран отговор; призовава да се въведат строги стандарти за здравето на животните на равнището на ЕС с цел защита на животновъдството, включително разпоредби за управлението на популациите от диви животни, които пораждат рискове от инфекция, и за целевата ваксинация на животните, когато е необходимо;

46. подчертава, че антимикробната резистентност е основна заплаха за човешкото здраве и че намаляването на употребата на антибиотици в животновъдството трябва да бъде приоритет; отбелязва финансирането за намаляване на податливостта и предаването на болести по животните, което вече е налично в рамките на ОСП;

47. отново потвърждава необходимостта от разработване на всеобхватна продоволствена стратегия за ЕС, основана на научни експерименти, която да включва земеделието и животновъдството и същевременно да гарантира справедливо третиране на всички селскостопански сектори; подкрепя научнообоснованите оценки на околната среда, които отчитат целия жизнен цикъл на хранителните продукти; подкрепя храненето въз основа на научни оценки, които потвърждават значението на храните от животински произход за човешкото здраве, по-специално за уязвимите групи от населението като децата, възрастните хора и жените;

48. призовава държавите членки да насърчават и подобряват условията на труд и социалните условия и възнагражденията на земеделските стопани или други селскостопански работници и да гарантират подходящо покритие и заместване на работниците в случай на временно отсъствие поради заболяване или злополука; призовава също така за предоставяне на обучение и годишен отпуск и отпуск по семейни причини за полагане на грижи за членове на семейството, за да се гарантират качествени работни места и по-добро равновесие между професионалния и личния живот на земеделските стопани и селскостопанските работници; подчертава ролята на селското стопанство като ключов фактор за социална отговорност и достойни условия на труд в селските райони;

49. призовава Комисията да актуализира отпуснатите финансови средства по POSEI, за да отразяват най-малко натрупаната инфлация в следващата МФР, с ежегодно коригирани пакети, и изразява съжаление, че дефлаторът от 2%, приложен към директните плащания, не е бил взет предвид и за POSEI в настоящата МФР; счита обаче, че Комисията трябва да отиде по-далеч и да предложи значително увеличение на бюджета на POSEI в следващата МФР, за да се осигури допълнителна подкрепа за селскостопанското производство, като по този начин се гарантира продоволствената независимост в най-отдалечените региони; счита, че това е от съществено значение за непрекъснатостта на селскостопанската дейност в най-отдалечените региони, за подкрепа на инвестициите и за гарантиране на икономическото, социалното и териториалното сближаване на ЕС в пълно съответствие с член 349 от ДФЕС, в който се признават специфичните характеристики на тези региони и необходимостта от приемане на диференцирани мерки в отговор на техните постоянни ограничения; счита, че увеличеното финансиране по POSEI следва да отчита действителните и конкретните селскостопански нужди на тези региони, включително промените в производствените разходи, излагането на зачестилите екстремни метеорологични явления и изменението на климата, териториалната разпокъсаност, нестабилността на пазара и необходимостта да се гарантира икономическата жизнеспособност на земеделските стопанства и справедливи доходи за земеделските стопани; в този контекст подчертава значението на създаването на конкретен механизъм, а именно програма POSEI за транспорта, която ще спомогне за облекчаване на допълнителните транспортни разходи за продуктите в рамките на най-отдалечените региони и от тях към единния пазар и факторите на производството в най-отдалечените региони;

50. отбелязва, че финансирането за пчеларството по стълб II следва да бъде по-добре насочено и да стане по-ефективно и че в новата законодателна рамка следва да се предвиди осъвременяване и опростяване на инструментите за подпомагане на пчеларството

по стълб I, които да отчитат особеностите и уязвимостите на сектора;

51. подчертава значението на достъпа до физическа и цифрова инфраструктура с надеждни високоскоростни широколентови услуги и използването на сателитни технологии за работата и качеството на живот на земеделските стопани в селските райони и за преодоляване на социалната изолация; поради това настоява на значението на постигането на постепенна цифровизация на селското стопанство, която да включва постоянен достъп до интернет, цифрови знания, иновации, достъп на земеделските стопани до данни и собственост върху тях и възможности за образование и обучение, за да се привличат и задържат хора в тези райони, особено млади хора, като им се предоставя възможност да останат в тези райони, ако желаят това; призовава Комисията и държавите членки да осигурят възможности за обучение на земеделските стопани и управителите на горски стопанства за придобиване на цифрови умения, които да им помогнат да използват по най-добрия начин предимствата на цифровизацията и прецизното земеделие и да работят по по-ефективен и устойчив начин, като същевременно отчитат факта, че личната и вербалната комуникация продължават да бъдат от съществено значение за много земеделски стопани понастоящем; признава решаващата роля на организациите на земеделските стопани за стимулиране на цифровата трансформация на селското стопанство;

52. призовава Комисията и държавите членки да гарантират пълно съответствие между програмата „Цифрова Европа“, политиките за разгръщане на широколентовия достъп и ОСП за периода след 2027 г.; потвърждава необходимостта както от осигуряване на цифрови инфраструктурни услуги в селските райони, така и от повишаване на уменията, необходими за дистанционна работа, прецизно земеделие и цифрово предприемачество; подчертава, че услугите, предоставяни чрез цифровата инфраструктура, трябва да бъдат финансово достъпни за жителите в селските райони; посочва, че подобни инвестиции са ключови за намаляване на обезлюдяването на селските райони и повишаване на привлекателността на селското стопанство и живота на село за по-младите поколения;

53. призовава за повече осведоменост относно значението на психичното здраве на земеделските стопани и селскостопанските работници, като се има предвид високият процент на самоубийства в този сектор; подчертава, че това е тревожно явление, причинено, наред с другото, от високи равнища на стрес, несигурност, непосилна административна тежест, както и уязвимост, социална изолация, липса на почивка, дългове и икономически затруднения, пред които са изправени земеделските стопани; подчертава освен това, че стресиращите процедури по инспекция на земеделските

стопанства оказват допълнителен натиск върху земеделските стопани при управлението на техните стопанства, и призовава държавите членки да разработят механизми за справяне с този проблем; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да насърчават сътрудничеството за разработване на всеобхватна стратегия за психичното здраве за земеделските стопани и да гарантират включването на подходящи мерки за подкрепа в следващата ОСП; подчертава значението на разработването на индивидуални подходи, съобразени с местните обстоятелства, като се използват различни видове услуги за подкрепа, включително настоящите мрежи за консултантски услуги в селското стопанство и други групи за подкрепа на селските общности; счита, че е необходимо разработването на програми за психологическа подкрепа, както и на мерки, които благоприятстват административното опростяване и равновесието между професионалния и личния живот, като всичко това ще подобри качеството на живот на земеделските стопани и селскостопанските работници; отново подчертава необходимостта земеделските стопани да получават справедливи цени за своите пазарни и непазарни продукти;

54. подчертава, че над 70% от потребителите в ЕС вземат решенията си за покупка въз основа на информацията върху опаковките, и обръща внимание на реалния риск от подвеждане на потребителите; поради това призовава за консолидиране на хармонизираното етикетиране в ЕС, за да се гарантира коректна и справедлива система, осигуряваща прозрачност относно държавата на произход, гаранциите за качество и производствените стандарти, включително относно хуманното отношение към животните и биологичните стандарти на селскостопанските хранителни продукти на ЕС; счита, че е необходимо да се гарантират проследимостта и конкурентоспособността в рамките на единния пазар и в световен мащаб чрез ясни правила с цел избягване на изкривявания и подвеждащи практики, за да се защити почтеността на продоволствените системи на ЕС, да се подобри тяхното популяризиране и да се повиши информираността и осведомеността на потребителите;

55. подкрепя засилени мерки за защита на регионалните продукти, включително укрепване на режимите на защитени наименования за произход, защитените географски указания и храните с традиционно специфичен характер, чрез рационализирани процедури, които предпазват от злоупотреби и фалшифициране;

56. призовава освен това Комисията да сложи край на твърде опростените системи на етикетиране на лицевата страна на опаковката, като например Nutri-Score, поради липсата на широк научен консенсус и риска от това хранителната промишленост да променя параметрите в съответствие със своите интереси;

57. призовава за насърчаване на образованието в областта на храненето в училищата и училищните столове, за да се помогне на децата да разберат значението на пълноценния и балансиран хранителен режим от ранна възраст и да се запознаят с произхода на храната; насърчава развитието на здравословни хранителни навици и на разработването на училищни менюта, които включват различни витамини, фибри и храни, богати на хранителни вещества, за да се допринесе за укрепване на физическото и психическото благосъстояние на учениците; подчертава освен това необходимостта от зачитане и насърчаване на националната, местната и сезонната гастрономия като ценно културно наследство, добре представено в модела на средиземноморската диета; настоятелно призовава Комисията да гарантира предоставянето на допълнителни ресурси на местните и регионалните органи за схеми, насочени към тези дейности, и подчертава необходимостта обществените поръчки да се ръководят от качеството, а не от цената, и да насърчават, когато е възможно, потреблението на биологични, местни и сезонни продукти с географски указания;

58. подчертава значението на схемата на ЕС за предлагане на мляко, плодове и зеленчуци на децата чрез училищни програми като ключов инструмент за насърчаване на здравословното хранене, особено за децата от уязвими среди, за които храната в училище може да бъде един от малкото източници на балансирано хранене; изразява съжаление, че някои държави членки не използват средствата, отпуснати за тази програма, което води до недостатъчно използване на наличния бюджет; обръща внимание на значението на включването на земеделските стопани и участниците по цялата верига за създаване на стойност в агрохранителния сектор в образованието по отношение на храните и насърчаването на преките връзки между производителите и училищата;

59. подчертава значението на поддържането на подходящо финансиране за производството на маслиново масло и трапезни маслини поради значителните им ползи за здравето и храненето на всички европейци;

60. изразява дълбока загриженост относно увеличаването на проектите за производство на отглеждано в лабораторни условия месо; подчертава необходимостта от преразглеждане на европейската законодателна рамка за разрешаването на тези продукти, за да се отчитат по-пълно икономическите, социалните и екологичните последици, както и етичните съображения, свързани с този вид иновации;

61. насърчава политиците, училищата, медиите, земеделските стопани и местните асоциации да работят заедно за налагане на положителен имидж на земеделието, за повишаване на привлекателността му за младите хора, както и да представят по-

добре ролята на земеделския стопанин в устойчивото производство на храни и екологичните услуги; призовава за широко признание на важната работа на земеделските стопани и селскостопанските работници по отношение на безопасността на храните и на техния ангажимент за устойчиви практики чрез кампании за повишаване на осведомеността на потребителите относно избора, който правят, когато купуват, и за укрепване на отношенията между потребителите и земеделските стопани в ЕС, като се насърчава по-доброто разбиране на начина, по който земеделските стопани произвеждат селскостопанските хранителни продукти, които потребителите купуват; подчертава необходимостта от противодействие на невярната информация и подвеждащите, погрешни и необосновани послания, за да се подобри лошият имидж на земеделските стопани сред част от обществото; настоятелно призовава държавите членки да включат това признание в своите образователни планове, за да направят земеделието и животновъдството привлекателни стопански дейности; изразява дълбоко съжаление за това, че дълги години земеделските стопани и жителите на селските райони не бяха приоритет и страдаха от недостиг на инвестиции;

Опростяване на ОСП за периода след 2027 г.: стратегии за по-ефективно управление

62. подкрепя, с поглед към бъдещето, целта на Комисията за периода 2024 – 2029 г. за намаляване на административната тежест за земеделските стопани и опростяване на законодателството като междусекторен стратегически приоритет, за да се улесни достъпът до подпомагане по линия на ОСП и да стане прилагането по места по-ефективно; настоява, че това трябва да бъде един от водещите принципи в основата на всички действия, насочени към постигане на социална, екологична и икономическа устойчивост на селското стопанство на ЕС, без да се подкопават петте основни цели на ОСП, посочени в член 39 от ДФЕС; подчертава, че опростяването на ОСП не следва да компрометира наличието на силна регулаторна рамка на равнището на ЕС, тъй като тя е от жизненоважно значение за запазването на общия характер на ОСП и гарантирането на публична подкрепа за необходимите финансови ресурси;

63. подчертава необходимостта от по-голяма гъвкавост и по-опростена структура на финансиране за новата ОСП в полза за активния земеделски стопанин; посочва, че нестабилните условия, засилването на регламентирането и нарастващите обществени очаквания обезкуражават земеделските стопани и се отразяват върху привлекателността на професията, особено сред младите земеделски стопани и най-уязвимите;

64. призовава Комисията, при разработването на бъдещата структура на ОСП, да се съсредоточи върху определянето на по-

ясни критерии, цифровизираните процедури, стандартизираните насоки, навременното съобщаване на промените и достъпната техническа подкрепа; подчертава, че свръхрегулирането усложнява нещата за земеделските стопани и бенефициерите, като намалява ефективността и усвояването на важни мерки;

65. изисква по-добра координация между Комисията и националните и регионалните органи по отношение на намаляването на задълженията за документиране и докладване; подчертава необходимостта от проактивна комуникация между Комисията, органите на държавите членки, земеделските стопани и земеделските организации преди изготвянето на националните стратегически планове по ОСП; подчертава необходимостта от повече гъвкавост за държавите членки в рамките на стратегическите планове по ОСП, която да им позволи при необходимост да адаптират конкретни елементи, без да се изисква предварително одобрение от Комисията; призовава за създаването на централизирана електронна система за докладване „обслужване на едно гише по ОСП“, където земеделските стопани да могат да подават заявления, отчети и всички изискуеми документи на едно място, като се избягва излишната и дублираща се администрация;

66. призовава за реалистична, основана на стимули система за земеделските стопани, която да отразява сроковете, с които бенефициерът се ангажира, вместо система, основана единствено на задължения за постигане на амбициозни екологични и социални цели, като надлежно се отчитат особеностите на географските райони; счита, че основаните на стимули подходи водят до най-добри резултати по отношение на повишаването на устойчивостта на селското стопанство в ЕС; подчертава, че от съществено значение при изчисляването на дължимото възнаграждение за предоставени услуги е методиката да надхвърля тесните рамки на „направени разходи и пропуснати приходи“ от земеделския стопанин, тъй като социално-икономическите загуби за по-широката общност могат да бъдат много по-големи поради загубата на икономически дейности нагоре и надолу по веригата на местно равнище; счита, че финансирането за тези плащания следва да идва от ОСП или от национални фондове, така че публичното финансиране да може действително да стимулира зелените иновации и екологичния преход; приканва Комисията да проучи допълнителни източници на финансиране, извън ОСП, в подкрепа на земеделските стопани при разработването на местно адаптирани устойчиви бизнес модели;

67. подчертава, че при изпълнението на изискванията на добро селскостопанско и екологично състояние трябва да се вземат предвид настоящите практики в областта на земеползването и селското стопанство; подчертава, че активните земеделски стопани трябва да запазят правото да продължат своите текущи

селскостопански дейности, включително необходимите дейности по поддръжка, без да са изправени пред допълнителни административни или оперативни ограничения;

68. подчертава необходимостта от продължаване на оценката на изискванията за обвързаност с условия на ОСП, за да се намалят административните тежести, пречките или икономическите препятствия, да се съкратят разходите и да се избегнат прекомерните изисквания за изпълнение за земеделските стопани; настоява, че земеделските стопани се нуждаят от гъвкавост и опростеност, като същевременно продължават да се насърчават отговорните селскостопански практики чрез стимули, поддържане на еднакви условия на конкуренция и публична подкрепа за политиката, с подход, който генерира по-голяма добавена стойност и повече инвестиции в иновации;

69. настоятелно призовава Комисията да насърчава земеделските стопани да поемат отговорност, като предвижда известна толерантност и като гарантира, че санкциите са справедливи и пропорционални, особено по отношение на изискванията за обвързаност с условия, както и доброволните екосхеми и агроекологичните и климатичните мерки; подчертава необходимостта всички нови законодателни изисквания в рамките на ОСП за периода след 2027 г. да бъдат придружени от достатъчно дълги преходни периоди и административно опростяване, за да се гарантира правна сигурност и сигурност при планирането за земеделските стопани;

70. подчертава, че Регламентът за ООП[1] трябва да бъде опростен, като по този начин се ускорят процедурите за предоставяне на извънредна помощ на земеделските стопани; подчертава, че е важно да се насърчава и засилва изключително важната роля на кооперациите, ОП, АОП, организациите на производителите на плодове и зеленчуци, междубраншовите организации и други субекти, допринасящи за веригата за създаване на стойност в агрохранителния сектор, включително сектора на биологичното производство, и за една по-балансирана верига за създаване на стойност в агрохранителния сектор, като по този начин се гарантира по-добро възнаграждение за земеделските стопани; настоятелно призовава Комисията да проучи как тяхното сътрудничество може да бъде допълнително насърчавано и подкрепяно чрез Регламента за ООП;

71. призовава Комисията да направи всеобхватен преглед на инструментите, включително обсерваториите на пазарите,

---

[1] Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

насочени към подобряване на устойчивостта срещу нестабилност на пазара и сривове на пазарните цени; настоява на необходимостта от актуализиране и укрепване на настоящите инструменти за управление на риска и от засилване на сътрудничеството между кооперациите, ОП и АОП с оглед засилване на тяхната роля в управлението на икономическите инструменти и инструментите за управление на риска; настоява на необходимостта от допълнително улесняване на прилагането на изключенията от правилата за конкуренция за земеделските стопани с цел справяне с пазарните кризи и преодоляване на такива кризи;

72. насърчава Комисията да предвиди ефективни предпазни мрежи в Регламента за ООП, включително преглед на актуалните публични интервенционни цени и референтни прагове, с цел точно отразяване на актуалните икономически условия и реалности;

73. приветства новия пакет на Комисията за винарския сектор и призовава Комисията да предостави допълнителни финансови ресурси за прилагането на предложените мерки и за дългосрочно устойчиво съживяване на винарския сектор;

74. припомня освен това, че Регламентът за ООП следва да отговори на искането на производителите и потребителите относно търговските наименования на конкретни селскостопански продукти, като например тези, свързани с месото, които трябва да бъдат защитени от риска от подвеждащо използване;

75. призовава да се гарантира, че всяко законодателно предложение, засягащо селското стопанство, ще бъде предшествано, освен при изключителни обстоятелства, от подробна, всеобхватна и основана на доказателства оценка на кумулативното въздействие, с особен акцент върху икономическите, екологичните и социалните аспекти, с цел да се осигури правна сигурност за земеделските стопани; застъпва се за оценка на икономическите последици от предложените мерки на политиката на равнище земеделско стопанство и на финансовите средства, необходими за тяхното изпълнение, както и за постоянен мониторинг на мерките; подчертава, че постоянното увеличаване на регулаторната тежест върху сектора обезкуражи земеделските стопани и доведе до значителни допълнителни разходи на равнище земеделско стопанство и е един от факторите, оказващи влияние върху привлекателността на професията за нови участници;

76. подчертава, че е важно да се отчита разнообразието на европейското селско стопанство, включително парниковото градинарство и трайните насаждения, когато се разработват мерки за подпомагане, регулаторни изисквания и стратегии за иновации; призовава за въвеждането и адаптирането на

разпоредби на ЕС, специално разработени за преодоляване на предизвикателствата и оползотворяване на възможностите на парниковото, градското и вертикалното земеделие;

77. подчертава необходимостта от преход към интегрирани и оперативно съвместими цифрови системи за наблюдение на ОСП; подчертава в този контекст значението на насърчаването на събирането на данни и информация въз основа на единна законодателна рамка, която разчита по-специално на сателитни изображения за разработването на интегрирани системи за управление и контрол; подчертава, че тези системи следва да имат за цел да намалят личните или физическите проверки на място, когато това е осъществимо, и да сведат до минимум административната тежест и разходите на земеделските стопани; настоява, че защитата и собствеността върху данните на земеделските стопани трябва да бъдат напълно гарантирани; припомня обаче, че с оглед на настоящите ограничения в използването на сателитните технологии, особено по отношение на малките, тесни парцели, междувременно е необходимо да се поддържат и други системи;

78. призовава държавите членки да прилагат подхода за единен одит, за да сведат до минимум времето, което земеделските стопани губят за съпътстващите проверки; насърчава Комисията да модернизира интегрираната система за управление и контрол чрез сателитни снимки, като „Коперник“ и „Галилео“, с цел да бъдат интегрирани съществуващите и нови технологии, за да бъдат осигурени по-голяма точност, надеждност и опростяване;

79. застъпва се за предоставяне на по-голяма гъвкавост на държавите членки за подкрепа на инвестициите в ключови иновации и технологии, като например използването на спътници, интернет на нещата и подобни технологии за събиране на оперативни данни; счита, че това ще гарантира прозрачност и съответствие, без да се налагат допълнителни разходи на земеделските стопани, като се улесни преходът към основана на доверие система, при която надеждните земеделски стопани могат сами да сертифицират съответствието си, като това се допълва от целеви, основани на риска одити, а не от широкообхватни рутинни инспекции;

80. подчертава необходимостта от разработване на стратегии за иновации и цифров преход по начин, който е основан на участието и достъпен за всички земеделски стопанства, като се гарантира, че технологичният напредък допринася за сближаването на селските райони, демократичното участие и устойчивото развитие;

81. счита, че е изключително важно да се предостави на държавите членки, които признават законоустановената роля на регионите в управлението на ОСП, възможността да възстановят

инструментите за управление на регионално равнище в контекста на мерките за развитие на селските райони;

Водите и кръговата икономика като основа на ОСП за периода след 2027 г.

82. настоятелно призовава Комисията да интегрира стратегически и цялостен подход към водните ресурси в ОСП за периода след 2027 г. и да увеличи нейните полезни взаимодействия с други фондове на ЕС, като например Европейския фонд за регионално развитие, за да се засили връзката между водата и храните като ключов елемент за укрепване на продоволствената сигурност и за развитието на селските райони; освен това призовава за увеличаване на инвестициите за подобряване на устойчивостта на водните ресурси чрез модернизиране и развитие на инфраструктурата за задържане, разпределение, съхранение и устойчиво регулиране на водата, както и на природосъобразни решения, което е от ключово значение за постигането на по-ефективен и конкурентоспособен селскостопански сектор;

83. призовава Комисията да гарантира достъп до вода за устойчиво напояване; подчертава необходимостта от насърчаване на инвестициите в пречистването и третирането на отпадните води, както и от използването на неконвенционални източници на вода, като например рециклирана и обезсолена вода за селскостопанския сектор, независимо от размера на земеделските стопанства, на конкурентни цени, като междусистемните транспортни връзки за пренос на вода са еднакво важни за транспортирането на тази вода; призовава Комисията да вземе предвид както значителните различия и предизвикателства в държавите членки, така и добрите практики, прилагани от всяка държава членка за защита на селскостопанското производство; призовава Комисията да инвестира в програми за обучение на земеделските стопани относно ефективността на използването на водата;

84. призовава Комисията да даде приоритет на насърчаването на иновативни технологии и интелигентно напояване и цифровизацията на инфраструктурата, за да се оптимизира използването на водата и да се намали водният отпечатък, особено в регионите, засегнати от суша и опустиняване, като същевременно се гарантира стабилно производство;

85. обръща внимание на факта, че много напоителни системи са остарели и неефективни, като причиняват значителни загуби на вода и следователно изискват подмяна или модернизация; поради това призовава Комисията да включи сред своите приоритети финансови стимули за тази модернизация и подкрепя включването им като допустими инвестиции в рамките на стратегическите планове по ОСП и съответните инструменти на ЕС за сближаване;

86. подчертава сложността на използването на средствата по ОСП, особено тези от стълб II, за финансиране на напоителната инфраструктура, и поради това призовава за преразглеждане на проектирането и механизмите за финансиране на тази инфраструктура с цел подобряване на наличността и използването на водните ресурси от земеделските стопани, отразявайки реалните разходи и добавената стойност на предоставяните от тях екологични и ландшафтни услуги;

87. призовава за целенасочена и ефективна подкрепа за земеделските и горските стопани в ЕС с цел стимулиране на кръговата икономика и интегриране в нововъзникващата биоикономика чрез стимули за оползотворяване на биомасата, селскостопанските отпадъци и съпътстващите продукти, което също така би подкрепило енергийната автономност на земеделските стопанства и би намалило зависимостта им от външни суровини; посочва необходимостта от оптимизиране на използването на суровини и вторични продукти, които генерират странични продукти, като например ферментационен продукт и нови енергийни източници, включително устойчив биогаз и устойчиви биогорива, като същевременно се отчита необходимостта от отдаване на приоритет на производството на храни; подчертава, че тези мерки, които не трябва да водят до увеличаване на административната тежест на равнището на земеделските стопанства, ще допринесат за укрепване на енергийната автономност на ЕС, ще стимулират допълнителни източници на доходи за земеделските стопани и ще създадат нови възможности за заетост; в този контекст насърчава Комисията да признае значението на тези аспекти в предстоящата Стратегия за биоикономиката за 2025 г.;

88. подчертава необходимостта от цялостен подход към декарбонизацията на селското стопанство и призовава за подходящо насърчаване и стимули, включително за възстановяване на биомасата и възнаграждаване на улавянето на въглерод в почвите, както и достатъчно финансиране за земеделските стопани, за да приемат решения и практики, които намаляват въглеродния отпечатък на културите, като същевременно запазват своята конкурентоспособност, така че тежестта на тази декарбонизация и работното натоварване да не пада изключително върху тях;

89. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да насърчават и засилват интеграцията на селското стопанство и на енергията от възобновяеми източници, като признава потенциала на това полезно взаимодействие за насърчаване на устойчивите селскостопански практики, укрепване на издръжливостта спрямо изменението на климата на местно равнище и укрепване на кръговата икономика; подчертава потенциала на селското стопанство да играе ключова роля в Пакта за чиста промишленост и в енергийния преход чрез

производството на енергия от възобновяеми източници в сектора; освен това призовава Комисията да изясни разпоредбите на ОСП с цел по-добро съгласуване и повишаване на съвместимостта на възобновяемите и устойчивите енергийни източници, като агросоларните системи и биогаза, със селскостопанските дейности;

90. застъпва се за преразглеждане на Директивата за нитратите, за да бъде приведена в съответствие с най-новите научни доказателства и най-добрите селскостопански практики, като същевременно продължи да се опазва качеството на водата; във връзка с това призовава Комисията да работи с държавите членки за бързо приемане на научно обосновано предложение, позволяващо използването на торове RENURE при ясно определени условия, така че земеделските стопани да могат да намалят зависимостта си от синтетични торове и да ускорят прехода към по-кръгови и устойчиви системи за управление на хранителните вещества;

91. призовава за улесняване на структурирания обмен на знания и сътрудничеството между сравними производствени системи в държавите членки, за да се подкрепи взаимното учене, да се обърне внимание на специфичните за съответните региони проблеми, например тези, пред които са изправени районите с интензивно производство, и да се ускорят устойчивите преходи, съобразени със специфичните реалности на всеки сектор;

92. призовава Комисията и държавите членки да засилят инструментите за управление на риска в ОСП за периода след 2027 г., като увеличат финансовата подкрепа за селскостопанските застраховки, взаимоспомагателните фондове и инструмента за стабилизиране на доходите; настоява, че е необходимо застраховането да стане по-достъпно и финансово жизнеспособно за земеделските стопани; посочва необходимостта от въвеждане на механизъм на равнището на ЕС за укрепване на националните схеми за селскостопански застраховки, които да се задействат автоматично за справяне с екстремни и непредвидими метеорологични и санитарни и пазарни кризи; подчертава, че тези мерки следва да допълват сегашните инструменти за управление на пазара и не следва да подкопават сегашните национални схеми;

93. призовава Комисията да засили мерките за управление на риска, включително застраховане, презастраховане и други допълнителни фондове, които да бъдат използвани в случай на по-високи прагове на щетите, както за превантивни мерки, така и за компенсации за земеделските стопани във връзка с природни бедствия, епизоотични огнища и болести по растенията; счита, че в този контекст е необходимо да се включат инвестиции в системи за превенция, системи за ранно предупреждение и разработване на нова инфраструктура за

устойчивост, която да позволява на сектора да предвижда и да се възстановява от нарастващите рискове, свързани с климата; подчертава необходимостта държавите членки да използват в по-голяма степен недостатъчно използваните понастоящем инструменти за управление на риска;

94. подчертава необходимостта от реформиране и увеличаване на финансовия капацитет на селскостопанския резерв с цел справяне с непредвидени смущения на пазара и свързани с климата събития като суши и наводнения; подчертава обаче, че селскостопанският резерв не може да бъде единственият инструмент, и отново подчертава, че е важно да се разработи по-широк набор от инструменти за управление на риска и за бързо реагиране, включително по-ефективни схеми за селскостопанско застраховане, взаимни фондове, фондове за извънредни ситуации в областта на климата и извънредна помощ за осигуряване на ликвидност на селскостопанския сектор в ЕС;

95. обръща внимание на липсата на последователни и лесни за използване методики за изчисляване на емисиите от отделните селскостопански сектори; поради това категорично се противопоставя на опитите за включване на селското стопанство в СТЕ или в каквито и да било схеми за екологично данъчно облагане;

96. подчертава, че всички региони на ЕС са засегнати от последиците от изменението на климата; посочва обаче, че южните региони са по-уязвими, страдат от опустиняване, суша, засоляване на водоносните хоризонти, горски пожари, както и от постоянни валежи и наводнения, причиняващи нови вредители и болести, като всички те застрашават селскостопанския сектор; поради това подчертава, че земеделските стопани в целия ЕС се нуждаят от специфични мерки и инструменти за подкрепа, за да удвоят усилията си за адаптиране на дейностите си към изменението на климата и за предотвратяване и смекчаване на отрицателните последици от него; обръща внимание на значението на предоставянето на всеобхватна подкрепа на селските общности и местните органи за постигането на тези цели;

97. призовава за непрекъсната подкрепа за иновативните селскостопански техники, включително използваните в биологичното земеделие и други агроекологични практики, прилагани както в биологичните, така и все по-често в конвенционалните системи, за да се намалят значително използването на суровини и външните зависимости в селското стопанство и за да се укрепят автономността и продоволствената сигурност;

98. настоява, че бъдещото развитие на сектора на биологичното производство в ЕС трябва да бъде пазарно ориентирано, и

призовава новата ОСП да продължи да предоставя стимули за земеделските стопани и новите участници да участват в биологичното земеделие; приканва Комисията да проучи нови начини за справяне с кризи на пазара на биологични продукти; припомня необходимостта от насърчаване на потреблението на биологични продукти и чрез обществени поръчки;

99. насърчава свеждането до минимум на разхищението и загубата на храни по цялата агрохранителна верига, включително при първичните производители, за да се гарантира ефективното, иновативно и устойчиво използване на всички ресурси; призовава Комисията да предприеме мерки на всички равнища, за да предотврати загубите и да насърчи превръщането на излишъците в продукти с добавена стойност; настоява, че е необходимо да се придаде по-голяма стойност на храните, произведени от земеделските стопани, и да се положат големи усилия за нейното получаване; във връзка с това насърчава Комисията да насърчава решения, като например преразглеждане на срока на годност и използването на естествени консерванти на биологична основа с цел удължаване на срока на годност на хранителните продукти;

100. призовава Комисията да разработи всеобхватна стратегия за възстановяване на хранителните вещества по цялата агрохранителна верига с целева подкрепа за иновациите в отделянето, третирането и повторната употреба на хранителни вещества от потоците отпадъци от преработката на храни, търговията на дребно и потреблението;

Привлекателен сектор за новите поколения

101. подчертава, че гарантирането на обновяването на поколенията и предприемачеството сред жените са от съществено значение за запазването на бъдещето на селското стопанство в ЕС и на социално-икономическата структура на селските райони; признава полаганите чрез мерки на ОСП усилия за насърчаване на обновяването на поколенията, особено в по-периферните селски райони, и подчертава необходимостта от тяхното укрепване; посочва обаче, че ОСП не може да бъде единственият инструмент за включване на младите хора и жените в селското стопанство, а трябва да бъде подкрепена от национални стратегии, включващи частни източници на финансиране, включително банки, договорености и партньорства за съвместно земеделие, както и финансови инструменти с намалени изисквания или без изисквания за съфинансиране; настоява, че жизненоважната цел за гарантиране на обновяването на поколенията в селското стопанство на ЕС трябва да бъде придружена от структурни мерки, по-специално по отношение на иновациите, цифровизацията, цифровата свързаност и достъпа до земя; във връзка с това очаква публикуването на стратегията на Комисията за обновяване на поколенията;

102. призовава държавите членки да разработят съгласувани, устойчиви и предвидими стратегии за повишаване на привлекателността на работата в селското стопанство, като гарантират съвместимост с политиките на ЕС и регионалните политики, включително техните национални стратегически планове; настоява, че е необходимо да се увеличат и мобилизират финансовите ресурси по линия на ОСП в полза на обновяването на поколенията, които понастоящем включват допълнителното плащане по стълб I и подкрепата за инвестиции и помощи за установяване, налична по стълб II, както и създаването на нови финансови инструменти извън ОСП; подчертава, че тези инструменти следва да включват по-големи данъчни облекчения и стимули, нисколихвени заеми, схеми за гарантиране на селскостопански кредити, субсидии за инструменти за прецизно земеделие и услуги за обучение, включително за устойчиви бизнес модели, насочени към подобряване на рентабилността;

103. подчертава значението на предоставянето на диверсифицирани, съобразени с нуждите и независими консултантски услуги в подкрепа на младите земеделски стопани и новите участници, както преди тяхното установяване, така и през следващите години, по-специално в областта на междуличностните умения, цифровите умения и уменията за директен маркетинг, счетоводството, правните аспекти, диверсификацията на предприятията, устойчивото селско стопанство и комуникацията; подкрепя широкото използване на селскостопански бизнес инкубатори, които създават условия за бъдещите земеделски стопани да се възползват от знанията на земеделски стопани с няколко години опит в структурирана среда, преди да поемат самостоятелно земеделско стопанство; призовава Комисията и държавите членки да гарантират създаването на национални центрове за обучение на млади земеделски стопани;

104. изисква от Комисията да прецени дали разширяването на допустимостта за подпомагането на млади земеделски стопани до 45-годишна възраст би насърчило повече хора да се установят в селското стопанство, включително чрез преквалификация; призовава Комисията също така да направи повторна оценка на други елементи от критериите за допустимост, които може би са твърде ограничителни;

105. приветства споразумението за сътрудничество с групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) като обещаващ модел, който може да насърчи създаването на финансови инструменти за множество аспекти на ОСП, включително подкрепа за младите земеделски стопани и жените земеделски стопани, както и политики за устойчивост на водните ресурси, пазара и климата във всички държави членки; изразява убеждение, че ролята на ЕИБ следва да се съсредоточи главно върху предоставянето на евтино финансиране за съчетано

финансиране за капиталови елементи и инфраструктурни проекти, в които земеделските стопани могат да участват като част от програма за модернизация;

106. насърчава държавите членки да разработят механизми, които улесняват прехода към достойно и планирано пенсиониране; призовава по-специално за схеми за ранно пенсиониране на земеделските стопани, финансирани от отделни фондове; изисква разширяване на услугите, които свързват пенсиониращите се земеделски стопани с желаещите да се присъединят млади или нови земеделски стопани, придружено, наред с другото, от логистична подкрепа и правни консултации, за да се даде възможност за взаимноизгодно прехвърляне на стопанства и да се гарантира непрекъснатостта на знанията и селскостопанската дейност;

107. призовава Комисията и държавите членки да разгледат в своите стратегии за обновяване на поколенията специфичните пречки, пред които са изправени жените, по-специално младите жени, които желаят да навлязат в селскостопанския сектор, включително въпроси, които не са пряко свързани със селското стопанство, като например наличието на подходящи здравни и социални услуги; признава полаганите чрез мерки на ОСП усилия за подпомагане на жените в селското стопанство, но подчертава, че е необходима по-силна и по-съобразена с нуждите подкрепа, особено в периферните селски райони, включително достъп до заеми, обучение или финансова помощ, за да се гарантират реална ангажираност и равни възможности; настоятелно призовава държавите членки да създадат подходящи условия за активно участие на жените в представителните организации на агрохранителния сектор и в управителните органи на селскостопанските предприятия и сдруженията на жените в селските райони; приветства в това отношение предстоящото създаване на платформа за жените земеделски стопани като форум за диалог и обмен на добри практики с цел засилване на участието и равните възможности в агрохранителния сектор;

108. призовава Комисията и държавите членки спешно да се справят с проблема във връзка със загубата на земеделска земя и концентрацията на земеделска земя, включително липсата на прозрачност на този пазар; подчертава, че арендата на земя при условията на правна сигурност е осъществима краткосрочна алтернатива за улесняване на достъпа до земя, тъй като изисква по-малко ресурси за установяване и благоприятства обновяването на поколенията; подчертава значението на публично подкрепяните услуги по съпоставяне на земята и структурираното планиране на приемствеността, по-специално за предаването на земя, което дава възможност за ранно пенсиониране и непрекъснатост на управлението на земеделските стопанства; застъпва се за това държавите членки

да приемат политики за насърчаване на дългосрочната аренда на земя, като по този начин осигурят сигурност на правото на владение върху земята и време за инвестиране, особено за младите и новите земеделски стопани и жените земеделски стопани, което би могло също така да подобри здравето на почвата, екологичните показатели и издръжливостта спрямо изменението на климата;

109. приветства намерението на Комисията да създаде обсерватория на ЕС за земеделските земи, която ще трябва да подобри прозрачността на пазара на земеделска земя в ЕС и да улесни хармонизирането на данните за земеделските земи и достъпа до земя, да даде възможност за сътрудничество и обмен на най-добри практики между държавите членки, както и да предостави препоръки за по-информирано изготвяне на политиките на ЕС;

110. подчертава факта, че опазването на разнообразните културни ландшафти в ЕС не е само от екологично и туристическо значение, а е и крайъгълен камък на регионалната идентичност и дългосрочната устойчивост на селските райони; поради това призовава за изричното им признаване и за включването на тяхното опазване като стратегическа цел в рамките на ОСП за периода след 2027 г.;

111. насърчава подходи към възстановяването на природата, при които се работи в партньорство със земеделските стопани и собствениците на земя, като се гарантира пълно зачитане на правата на собственост;

112. насърчава Комисията да проучи как ОСП би могла да подкрепи нови бизнес модели за земеделските стопани по пътя към още по-устойчиво и конкурентоспособно селско стопанство в Европа;

113. призовава Комисията да насърчава партньорства за обмен на най-добри практики и новаторски идеи между държавите членки в сътрудничество с местните органи, университетите, научноизследователските центрове и земеделските стопанства; подчертава, че това сътрудничество следва да се съсредоточи върху опростяването, достъпността, повишаването на устойчивостта и справянето с предизвикателствата, специфични за всеки регион и сектор, и следва да бъде подкрепено от подходящо обучение, като по този начин се избягват изкривяванията и различаващите се подходи, които биха могли да поставят земеделските стопани в неблагоприятно положение;

114. насърчава популяризирането на програми за подкрепа и видимост, които отразяват обогатяващия и удовлетворяващ начин на живот, който селскостопанският сектор може да предложи, като подчертават ценността и ангажираността на земеделските стопани към природата, продоволствената сигурност и специфичните качества и ценности, присъщи на

труда на професионално заетите в тази област; обръща внимание на ценността на последователността на политиките във времето като имаща съществено значение за създаването на условия за ясни дългосрочни цели за селскостопанския сектор;

115. подчертава важността на една силна и добре финансирана политика на ЕС за популяризиране, с увеличени бюджетни средства за ОСП, целяща повишаване на осведомеността относно качествата на селскостопанските и хранителните продукти на ЕС както в рамките на ЕС, така и в световен мащаб, и подчертава, че това предполага още по-голямо значение във времена на икономическа несигурност;

Иновации за продължаване на модернизирането на селското стопанство

116. призовава за амбициозен инвестиционен пакет за иновации, технологии и приложни научни изследвания, адаптиран към нуждите на земеделските стопани и финансиран чрез ОСП, „Хоризонт Европа“, програмата „Цифрова Европа“ и други механизми за подкрепа, който ще играе ключова роля за насърчаването на по-устойчив и адаптиран селскостопански сектор; подчертава, че програмата „Хоризонт Европа“ следва да включва специален стълб, посветен на селското стопанство, насочен към насърчаване на научните изследвания, иновациите и трансфера на знания в агрохранителния сектор;

117. подчертава необходимостта да се гарантира, че иновативните и цифровите решения могат да се използват с равен достъп във всички видове земеделски стопанства и територии в ЕС и че тези решения подкрепят устойчивото селско стопанство, помощта за управление на разнообразието и сложността на агроекосистемите, допринасят за стратегиите за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптиране към него, подобряват доходите на земеделските стопани, намаляват административната натовареност както за земеделските стопани, така и за администрациите, предвиждат бъдещите условия на производство и са в съответствие с очакванията на потребителите и обществото; подчертава, че използването на нови технологии следва да бъде подкрепено от подходяща правна рамка, за да се разгърне пълният им потенциал и да бъде предмет на надеждни оценки на риска;

118. призовава за увеличаване на финансирането за приложни изследвания в областта на устойчивите и ефективни алтернативи на конвенционалните продукти за растителна защита и призовава за преразглеждане на настоящите процедури за одобрение; подчертава необходимостта да се избягва всяко по-нататъшно изтегляне от пазара на продукти за растителна защита, които спазват установените законови ограничения за безопасност, ако все още няма алтернативи, за да се гарантира,

че селскостопанското производство може да се поддържа по безопасен и устойчив начин; посочва потенциала на биостимулаторите за подобряване на производителността на растенията;

119. подчертава значението на признаването и укрепването на ролята на модела AKIS като стратегически и междусекторен инструмент на ОСП за периода след 2027 г., способен да гарантира ефективното разпространение на знания и иновации сред земеделските стопани; счита, че една ефективна и координирана AKIS е от основно значение за постигането на ключовите цели на ОСП по отношение на конкурентоспособността, устойчивото производство на храни, издръжливостта спрямо изменението на климата и цифровия преход и трябва да бъде напълно интегрирана в националните стратегически планове;

120. признава значението на ЕПИ-АГРИ, което допринесе за напредъка на иновациите в агрохранителния сектор и сектора на горското стопанство чрез създаването на оперативни групи и изпълнението на иновативни проекти, насочени към разработване на авангардни решения, демонстриращи най-добри практики, които подобряват устойчивостта, издръжливостта и конкурентоспособността на агрохранителния сектор; призовава Комисията да засили подкрепата за тази инициатива в рамките на ОСП за периода след 2027 г.;

121. посочва, че е необходимо да се разработи специфична мярка в рамките на развитието на селските райони, която да се основава на принципите на интегрираното устойчиво земеделие, с цел по-широко прилагане на интегрирано управление на вредителите, включително биологичен контрол, безпилотни летателни апарати и ендотерапия, и оптимизиране на употребата на продукти за растителна защита, като същевременно винаги се зачитат установените правни ограничения и ограничения за безопасност и се предоставят компенсации на земеделските стопани за претърпените финансови загуби; подчертава значението на установяването на интегрираното земеделие като общопризната система в ЕС и на постигането на по-нататъшен напредък в създаването и подпомагането на устойчиви и биологични селскостопански практики;

122. подчертава значението на привличането на частно финансиране в рамките на ОСП за увеличаване на инвестициите в селското стопанство и развитието на селските райони чрез мобилизиране на повече дългосрочни ресурси за организациите на земеделските стопани, особено малките и средните предприятия, а така също и за семейните предприятия;

123. отбелязва, че според проучване на Службата на ЕП за парламентарни изследвания (EPRS) от 2025 г.[1] малък брой големи кланици са концентрирани в определени региони; поради това подчертава необходимостта от подкрепа, чрез средствата по ОСП, за създаването и развитието на кланици с цел стимулиране на местната икономика, създаване на работни места и укрепване на късите вериги на доставки;

124. призовава за бързото одобряване и прилагане на нови техники за селекция, като например CRISP-Cas, както в малките, така и в големите дружества, за да се насърчи развитието на култури, които са по-издръжливи, ресурсно ефективни и екологично устойчиви;

125. призовава за мерки, които да гарантират, че земеделските стопани запазват пълна собственост и контрол върху своите данни, като по този начин се защитават техните права и се насърчава прозрачност при използването и споделянето на селскостопански данни в контекста на развиващите се цифрови иновации и иновации, основани на ИИ;

126. признава потенциалните ползи от доброволната рамка на равнището на ЕС за сертифицирането на поглъщането на въглерод и настоятелно призовава Комисията да подобри достъпа до тези възможности за селскостопанския сектор; подчертава, че въглеродните и природните кредити биха могли да осигурят положителен стимул и допълнително възнаграждение за земеделските стопани, особено за младите земеделски стопани, чрез справедливо възнаграждаване на практики като агролесовъдство и регенеративно управление на почвите, които допринасят за улавянето на въглерод и намаляването на емисиите в земеделските стопанства; подчертава, че такава рамка за сертифициране трябва да бъде отворена и достъпна за всички земеделски стопани, които желаят да запазят или увеличат капацитета за съхранение на въглерод на своите почви, и насърчава Комисията да създаде условия за гарантиране на пазарното търсене на такива сертификати чрез подходящи стимули и дългосрочна пазарна предвидимост за инвеститорите от частния сектор; подчертава, че въглеродното земеделие следва да допълва, а не да замества активното и устойчиво селскостопанско производство;

---

[1] Проучване, озаглавено „Animal welfare during transport: Update on the implementation of Council Regulation (EC) No 1/2005“ (Хуманно отношение към животните по време на транспортиране: Актуална информация относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета), Служба на ЕП за парламентарни изследвания, Отдел за последваща оценка, март 2025 г., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/765766/EPRS_STU(2025)765766_EN.pdf.

127. призовава Комисията да насърчава производството на слънчева енергия в земеделските стопанства по начин, който гарантира, че собствеността върху инсталациите и натрупаните ползи остават за собственика на земята и местната общност и че това е съвместимо със селскостопанската дейност, с оглед подобряване на способността на земеделските стопани да се адаптират към изменението на климата и да допринасят за стабилността и диверсификацията на доходите на земеделските стопани;

128. настоятелно призовава Комисията да следва препоръките от доклада Нийнистьо и да разгледа значението на наличието на стратегически хранителни запаси; призовава за създаване на стратегически хранителни запаси в широк мащаб въз основа на натрупания във Финландия и Германия солиден опит и за включване на концепцията „двойна употреба още при проектирането“ в политиките за развитие на производството на биогорива; счита, че не може да има продоволствена независимост без стратегически хранителни запаси;

129. подчертава значението на изричното потвърждаване на законността на отглеждането, прибирането на реколтата, преработката и пускането на пазара на цялото конопено растение за разрешени промишлени цели в целия ЕС, за да се осигури правна сигурност за земеделските стопани, преработвателите, регулаторните органи и потребителите; отбелязва, че отглеждането на коноп изисква относително малко суровини, особено торове, продукти за растителна защита и вода; подчертава, че той също така допринася за здравето на почвите и биологичното разнообразие, като предлага нови икономически възможности, допълнителни доходи и иновации за селските райони чрез предоставяне на суровини за промишлени приложения като текстилни влакна и други употреби, като например за здравеопазване, храни и фуражи; призовава Комисията да установи общ за целия ЕС праг от 0,5% тетрахидроканабинол (THC) за правната класификация на индустриалния коноп, като гарантира хармонизиране на националното законодателство в съответствие с решенията на Съда на Европейския съюз и международното право;

°

° °

130. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.